

Prva seja KOKS-a skupno s Peterlètom in Ruplom

Jutri, 13. 7., se bodo v Modestovem domu sestali avstrijski zunanji minister dr. Alois Mock in slovenski premier prof. Lojze Peterlè ter zunanji minister dr. Dimitrij Rupel. Ob tej priliki je mag. Marjan Pipp sklical tudi prvo sejo razširjenega Koordinacijskega odbora, katere se bosta udeležila tudi Peterlè in Rupel.

Dvojezični pouk — enojezična spričevala? kje tu ostaja logika?

Minuli petek je skupina staršev pred ljudsko šolo v Bilčovsu s transparenti opozorila na dejstvo, da otroci, ki so prijavljeni k dvojezičnemu pouku, tudi v tem šolskem letu niso dobili dvojezičnih spričeval.

Kakor pa je zagotovljeno v noveli manjšinskošolskega zakona, ki je bila v parlamentu sprejeta dne 28. junija 1990, pa bodo otroci, ki so prijavljeni k dvojezičnemu pouku, na željo staršev od prihodnjega šolskega leta naprej dobili dvojezična spričevala.

Sosvet zahteva zakonsko ureditev za dvojezične otroške vrtce

nt
naš tednik

Na včerajšnji seji, 11. julija 1990, je sosvet razpravljal o vprašanju dvojezičnih otroških vrtcev na dvojezičnem ozemlju Koroške. Sprejeti so bili trije temeljni sklepi.

- Sosvet se je izrekel za ustanovitev javnih dvojezičnih otroških vrtcev na podlagi zakonske ureditve.
- Veljavnostno območje za ureditev dvojezičnih otroških vrtcev naj odgovarja manjšinskošolskemu zakonu za Koroško.
- Zveza in dežela naj primerno finančno podpreta javne in zasebne nosilce dvojezičnih vrtcev.

Predsednik sosveta dr. Matevž Grilc je ob soglasno sprejetih sklepih dejal, da je delo narodnostnega sosveta potekalo zelo ustvarjalno. Ob tem je izrazil upanje, da bi bilo ob pripravljenosti dežele Koroške mogoče v primeru manjšinskega vprašanja ob sodelovanju sosveta ustvariti nov, pomemben mejnik.

LETO XXXXI. Številka 28 Cena 8,— šil. (10 din)
petek, 13. julija 1990

Poštnina plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Spravna slovesnost v Kočevskem Rogu

Rokovanje obeh najvišjih predstavnikov slovenske politične in cerkvene oblasti, predsednika Kučana in nadškofa Šuštarja po spominski svečanosti v Kočevskem Rogu ima tudi globok simbolni pomen. Odnosi se normalizirajo in v vzdušju medsebojnega spoštovanja ter strpnosti bo sprava dosti lažja.

(Več na strani 8)

Tednikov komentar

PIŠE JOŽE WAKOUNIG

Nedelja, 8. julij 1990, daje upanje in zastavlja pomembne, nove smernice našemu slovenskemu narodu. Je to veliki dan sprave. V Kočevskem Rogu je daroval slovenski metropolit in nadškof ljubljanski Alojzij Šuštar mašo za domobrance, poklane po koncu vojske leta 1945. Bila je to obenem maša za vse žrtve, ki jih je zahtevala od slovenskega naroda druga svetovna vojska. Besede sprave je spregovoril tudi predsednik republike Slovenije Milan Kučan, še pred kratkim predsednik Zveze komunistov Slovenije. Mutatis mutandis, ob potrebnih spremembah, bi lahko rekli, da sta pri tej veličastni in pretresljivi spravi slovesnosti nastopila don Camillo in Peppone.

V Kočevskem Rogu so simbolično pokopali žrtve človekove podivjanosti in oblastniške zaslepljenosti. „Veliko silnega krije svet, a nič ni silno tako ko človek,“ je zapisal grški

sedov. A kaj je zahteval koroški deželni glavar Jörg Haider? Slovenija naj postavi spomenik tako imenovanim koroškim odgnancem. Spomenik, komu in kje? Kje? Mar v Kočevju? Kočevske tragedije leta 1941 niso zakrivilo Slovenci, ne partizani, ne tisti, ki so jim nasprotovali, ne komunisti, ne njihovi nasprotniki, ne vsi drugi, ki so bili med frontami. Kočevske Nemce so izgnali nemški nacisti in italijanski fašisti; Adolf Hitler in Benito Mussolini za zapečatila njihovo kruto usodo z geslom „Heim ins Reich!“. Tega naj se končno zavede tudi Jörg Haider. Naj nikar ne skuša ribiti v kalnem. Naj nikar ne meša več vode tam, kjer se je začela čistiti ali se je že sčistila.

Ko se je slovenski ministrski predsednik Lojze Peterle človeško plemenito opravičil za morebitne krivičnosti, ki so se dogodile po koncu vojske, so na Koroškem nekateri zaviknili v zmagoslavno histeričnem

Sprava in mešetarjenje

pesnik Sofokles (496—406 pr. Kr.) v tragediji „Antigona“, veliki pesmi sestrinske ljubezni do brata Polinejka, ki se je bojeval za „napačno stran“, ki je v dvoboju z bratom Eteoklom — ta se je bojeval za „pravo stran“ — tudi padel; umrla sta oba brata, ranjena v smrt v bratomornem dvoboju. Antigona se pogumno postavi proti nečloveški in protičloveški postavi ujca Kreonta, kralja tebanskega, ki je ukazal, da ne smejo pokopati „izdajalca“ Polinejka; njegovo truplo naj leži — proti vsej človeški postavi — nepokopano, razpade naj, črno od muh in razkljavano od jastrebov pa raztrgano od drugih mrhovinarjev, v soncu, kot strašilni in svarilni znak vsem ljudem, naj nikdar ne počnejo več podobnega. Antigona se v tej razklanosti odloči za večno naravo ter proti krivični človekovi postavi.

Ob tragičnem spominu slovenskega naroda v Kočevskem Rogu, ob tej bridki pospravi groznih dogodkov, bi smeli in morali pričakovati dostojnosti od vseh prizadetih, ne samo Slovencev, tudi od njihovih so-

hrupu. Peterle je tudi predlagal ustanovitev mednarodne komisije, ki naj preveri dogodke; torej dogodke pred letom 1945, leta 1945 in po letu 1945. Ta komisija naj se čimprej sestavi. Ali pa morda nekatere koroške kroge mučijo krči slabe vesti?

Kdaj se bo uradna Koroška spomnila škocjanskega župnika Vinka Poljanca, prve slovenske koroške žrtve nacizma? Kdaj bo uradna Koroška postavila ob cesti v Žrelec spomenik slovenskim izgnancem (april 1942)? Kdaj bo uradna Koroška počastila selske žrtve (april 1943)? Kdaj bo uradna Koroška počastila Peršmanove (april 1945)? Kdaj se bo uradna Koroška spomnila sramote, da so bili slovenski izgnanci julija 1945, po vrnitvi iz Nemčije, daljša zaprti, internirani v nekdanji celovski jezuitski kasarni, tam, kjer zdaj prižigajo sveče in postavljajo napise koroškim odgnancem iz leta 1945? Še bi lahko naštel marsikaj!

Naj deželni glavar Jörg Haider ne mešetari z mračnimi sencami preteklosti. Naj končno pokaže dobro voljo s korakom sprave!

Sosvet za zakonsko ureditev

Koroški otroški vrtci že nad deset let nenehno ponujajo netivo za negativno pripisovanje kompetenc med deželo Koroško in Zvezo. Po določilih avstrijske zvezne ustave so za zakonsko ureditev javnih otroških vrtcev pristojne zvezne dežele (deželni zbor). Koroški deželni zbor pa bo jeseni sprejel novelo h koroškemu zakonu o otroških vrtcih, v kateri niti z besedico ni omenjena dvojezična vzgoja otrok na dvojezičnem ozemlju.

Da je pristojnost za otroške vrtce v pristojnosti dežele, sta leta 1988 v posebni pravni ekspertizi ugotovila univ. prof. Feliks Ermacora in univ. as. dr. Tretter. V tej študiji sta ugotovila, da sodijo otroški vrtci pod določila člena 7 o elementarnem pouku. Ker so otroški vrtci v pristojnosti dežele, zvezni zakonodajalec ne more vplivati na občine, da bi ustanovile dvojezične skupine. Zveza pa preko izrednih subvencij ponuja spodbudo vzdrževalcem otroških vrtcev, da ustanovijo dvojezične skupine.

Za možnost posrednega vpliva na ureditev otroških vrtcev, ki jo ima zakonodajalec s subvencija-

mi, se je odločil s svojim predlogom o ureditvi otroških vrtcev tudi državnozborski poslanec Karel Smolle. Ta zakonski osnutek za ureditev otroških vrtcev za narodne skupine predvideva prevzem vseh stroškov s strani zvezne vlade, ki nastanejo na račun dvojezične vzgoje v otroškem vrtcu. Glavna določila tega osnutka so:

- Na zvezni ravni naj bi se ustanovil fond za razvoj dvojezičnih otroških vrtcev, ki skrbi za ustanavljanje in vzdrževanje tovrstnih ustanov na narodno mešanih ozemljih; podpora privatnim dvojezičnim otroškim vrtcem; izobraževanje otroških vrt-

O disciplini ali: avtohtoni so samo Ilirci

Ustavnega manjšinskošolskega zakona torej zaenkrat ne bo. Za koroške Slovence se s tem sicer ne spremeni nič na boljše ali slabše, toda Čehi in Madžari ostajajo še naprej pravno „manjvredne“ narodne skupine.

Swobodnjaki so sprva hoteli povezati privoljenje koroškemu manjšinskošolskemu zakonu s sklepanjem o ustavnem zakonu. Nato pa so sami glasovali proti ustavnemu zakonu. Logika? Zapletena je. Dokler vidiš možnost, prepričati vsakršno manjšinam prijazno ureditev, zahtevaj čim več in dajaj krivdo drugim, ko pa to ne gre več, si strgaj krinko z obraza in bodi proti vsemu. Nič novega na svetu, iz ovčjega kožuha vedno pride rjavi volk. ÖVP? Največje težave so sprva delale zvezne dežele, v katerih vlada ÖVP. Smolleju je uspelo, jih končno pridobiti za zakon. Nato pa prideta Kohl in König, menita, da to ni prav, in ovce, tokrat prave, pridno sledijo pastirjem. Če gre za disciplino v stranki, so vse dane obljube prazne marnje. Le dva koroška poslanca sta se

upala ostati zunaj črede. Pa socialisti? Če ni možnosti, dobiti dvotretjinske večine, ki je potrebna za ustavni zakon, je boljše ostati zvest dolgoletni tradiciji in se poživigati na manjšinam prijazno gesto. Še pomnite, tovariši, tisti naš koroški deželni glavar pred leti, slediti socialističnim načelom, kam pa pridemo?

In navidezni argument s Predarlskega, da bi, če bi bil sklenjen takšen zakon, lahko Turki, za Alahovo voljo, zahtevali turški pouk? Niti avtohtona manjšina niso! Ampak pred sto leti, so dunajski Čehi tedaj že bili avtohtona manjšina, pred štiristopetdesetimi leti, so bili to gradiščanski Hrvati? Svet se spreminja in meja treh generacij za „pravico“ avtohtonosti ne more danes več veljati zares, ko čas hitreje teče. In ne glede na to, da je ni verjetno, da bi predarlski Turki dejansko zahtevali turške šole, se stavlja vprašanje: zakaj otrok turških staršev, ki je tukaj rojen in bo po vsej verjetnosti tukaj tudi umrl, ne bi smel imeti lastne kulture?

dvojezičnih otroških vrtcev na Koroškem

naric; preskrba dvojezičnih otroških vrtcev z ustreznimi pripomočki za dvojezično vzgojo.

● Dvojezični otroški vrtci morajo biti na narodnostno mešanih ozemljih v tolikšnem številu in tako razporejeni, da jih lahko obiskuje vsak pripadnik manjšine.

● Na šolah za otroške vrtnarice naj bi uvedli posebne tečaje za dvojezične vrtnarice, ki so podobni tečajem za dvojezične učitelje na Pedagoški akademiji.

V pogajanjih z zvezno vlado je koroškim Slovincem uspelo doseči, kar je tudi ena izmed točk februarškega memoranduma 1988, da urad zveznega kanclerja plačuje tako našim privatnim dvojezičnim otroškim vrtcem kot tudi javnim otroškim vrtcem (do sedaj samo v Bilčovsu) po eno dvojezično vrtnarico. To pa je samo prehodni model, ki nikakor ne uspeva. Občine niso zakonsko obvezane, da dvojezično skupino ustanovijo, pa čeprav obstaja v občini želja in potreba po njej. Kot primer ravnanje ob-

čine v Bekštanju: čeprav so starši želeli, da se ustanovi dvojezična skupina, je občina zahtevo odklonila; staršem, ki so želeli, da njih otrok obiskuje dvojezično skupino v otroškem vrtcu, pa so ponudili, da prevzamejo stroške za prevoz v dvojezični otroški vrtec v Šentpeter. Naj na tem mestu omenimo tudi občino Pliberk, ki ima s strani urada zveznega kanclerja zagotovljena vsa finančna sredstva, občinski svet pa dvojezičnega otroškega vrtca noče ustanoviti.

Že zaradi zgoraj navedenih primerov je, kot je dejal tajnik NSKS mag. Pipp, „neobhodno potrebno, da deželni zakonodajalec, se pravi deželni zbor, ki je pristojen za zakonsko ureditev otroških vrtcev, z zakonom obveže vse vzdrževalce otroških vrtcev, da na dvojezičnem ozemlju nudijo tudi dvojezično vzgojo“.

Z vprašanjem zakonske ureditve dvojezičnih otroških vrtcev se je na včerajšnji seji (11. 7. 1990) ukvarjal tudi narodnostni sosvet. Po sporočilu predsedni-

ka dr. Matežva Grilca je sosvet sprejel naslednje sklepe:

● Sosvet se izreče za ustanovitev javnih dvojezičnih otroških vrtcev na podlagi zakonske ureditve;

● Veljavnostno območje za ureditev dvojezičnih otroških vrtcev naj odgovarja manjšinskošolskemu zakonu za Koroško;

● Primerno finančno podporo zveze in dežele naj dobijo poleg javnih tudi zasebni nositelji dvojezičnih vrtcev.

Narodnostni sosvet je za pravo in vodenje pogovorov s pristojnimi zastopniki koroške dežele in zveze ustanovil posebno delovno skupino, ki jo vodi mag. Raimund Grilc (zastopnik ÖVP v narodnostnem sosvetu). Predsednik sosveta dr. Matežva Grilc bo sklepe sosveta nemudoma sporočil pristojnemu referentu za otroške vrtce, namestniku deželnega glavarja dr. Petru Ambrozyju, in zveznemu kanclerju Vranitzkemu ter zaprosil za takojšen začetek pogajanj.

Prijave za Dvojezično trgovsko akademijo so še možne

Septembra bo drugi termin za sprejemni izpit

Kot je znano, je bila v parlamentu 28. junija 1990 sprejeta novela manjšinskošolskega zakona, ki predvideva ustanovitev Dvojezične trgovske akademije, dvojezična spričevala, neobvezne vaje iz slovenščine ter razširitev območja, na katerem se uveljavlja manjšinskošolski zakon.

Prve tri omenjene točke bodo izpeljali že letošnjo jesen. Tako so bili na Slovenski gimnaziji že sprejemni izpiti za Dvojezično trgovsko akademijo, katere je 30 dijakinj in dijakov uspešno opravilo. Prijave za to šolo pa so še možne; septembra bo drugi termin za sprejemni izpit. Jasno je tudi, da bodo od septembra dalje možne neobvezne vaje iz slovenščine. Dijaki, ki obiskujejo dvojezični pouk, pa bodo s prihodnjim šolskim letom, na željo staršev (katero bo treba izraziti pri prijavi za dvojezični pouk), dobili tudi dvojezična spričevala.

Ali bo prišlo do razširitve veljavnostnega območja manjšinskošolskega zakona že jeseni tega leta, pa je odvisno od tega, ali bo koroški deželni glavar Haider pravčasno izvedel novelo manjšinskošolskega zakona. Deželni glavar Haider žal ni bil dosegljiv, da bi nam pojasnil svoje namere. Njegova namestnika, dr. Peter Ambrozy in dr. Christof Zernatto, pa sta se

v pogovoru z Našim tednikom jasno izrekla za takojšnjo izvedbo novele manjšinskošolskega zakona. Ambrozy je še dodal: „Domnevam, da bo Haider ostal zvest zakonu. Osebnost pa lahko rečem, da sem

proti zavlačevanju izvedbe tega zakona.“ Enako jasno je zavzel stališče tudi predsednik koroške ÖVP dr. Christof Zernatto, ki je povedal, da se njegova stranka zavzema za uresničitev zakona že poleti.

Statutarna povezava KEL z ZAL na Koroškem ukinjena

Na zborovanju članov koroške Zelenih alternative pretekli četrtek so sklenili priporočilo naslednjemu občnemu zboru koroških Zelenih, da naj spremeni pravila in ukine statutarne povezave med ZAL in KEL. Doslej je KEL zasedla četrtnino vseh mest pri koroških Zelenih.

S strani KEL je sicer obstajala želja, da se statutarne povezave z Zelenimi ohrani tudi v bodoče. Toda če s strani Zelenih ni več pripravljenosti za nadaljevanje zveze, bi bilo brezsmiselno, povezavo na vsak način ohraniti še do občnega zbora koroških Zelenih, ki bo šele čez leto dni. Pristaši KEL bi ne imeli razumevanja, če bi se volilni boj še enkrat vodil skupaj z Zelenimi, takoj po volitvah pa bi se sodelovanje prenehalo. Zato se KEL tudi ni zoperstavljala želji Zelenih po ukinitvi statutarne povezave. Hubert Budai, govornik

koroških Zelenih, je menil, da do ukinitve statutarne povezave ni prišlo zaradi vsebinskih diferenc med ZAL in KEL. Vendar se je zaradi statutarne povezave interni prepir med osrednjima organizacijama koroških Slovincov vnesel tudi v strukturo Zelenih, kar je povzročilo, da za druge teme razen manjšinske politike skoraj ni bilo več prostora. To da je mdr. tudi eden izmed poglavitnih razlogov za šibkost koroške ZAL, je menil Budai. Zeleni menijo, da se bojo lahko po ukinitvi povezave s KEL v večji meri posvetili „zeleni“ politiki.

Jasno je, da sta s tem sklepom KEL in ZAL po osemletni povezavi zopet politična konkurenta. Obe strani pa sta menili, da naj bojo ob posameznih volitvah koalicijske možne tudi v bodoče, vendar se bo treba za takšno koalicijsko vsakič posebej zmeniti.

Kot razberem iz najnovejših številke Slovenskega vestnika, se ZSO in SPZ ne nameravata vključiti v na novo ustanovljeni Koordinacijski odbor koroških Slovincov. Razlogov za to postopanje ni tako enostavno razumeti; najbrž gre za princip večinskega glasovanja v novem Koordinacijskem odboru. Kako sicer priti do nadaljnje demokratizacije struktur koroških Slovincov, ne vem! Vendar naj o tem tudi tu ne bo govora! Ob prebiranju Vestnika sem osupnil zaradi nečesa drugega: ustanavlja se še en Koordinacijski odbor! Navedena je tudi vrsta organizacij, ki naj bi bile v njem zastopane. Doslej sem mislil, da je Zveza slovenskih organizacij, ki sestoji iz vanjo včlanjenih organizacij. No, večina v Vestniku navede-

Dvojna ZSO ?

nih organizacij so članice ZSO. Torej fantje, s fantazijo na dan: včlanjene organizacije sestavljajo ZSO; včlanjene organizacije skupno z ZSO torej ustanavljajo še en Koordinacijski odbor! Če zopet nekaj ne bo šlo po godu, včlanjene organizacije, ZSO in drugi Koordinacijski odbor ustanovijo Koordinacijski odbor na kvadrat, nato KOKS na štiri, šestnajst, dvesto šestdeset, petinšestdeset tisoč petsto šestintrideset...

i-dur

P. S.: Neki strateg iz vrst Narodnega sveta pa baje razmišlja, da bi vse krajevne odbore NSKS združil v tretji Koordinacijski odbor. Nadaljevalo se bo tako, da bodo predsedniki vseh Koordinacijskih odborov ustanovili Koordinacijski odbor Koordinacijskih odborov koroških Slovincov, KoKos, ki se bo znova raztreščil na tri dele. Sledil mu bo KoKoKoKos, tako dolgo, da bo končno vsak koroški Slovenec imel svoj Koks za koordinacijo samega sebe. Saj res ni mogoče nekoordinirano živeti „tja v en dan“.

„O zaprtju

JE Krško bo odločil referendum“

Slovenija pričakuje podporo:

18. julija bo slovenska vlada predstavila nov slovenski program, ki bo izhajal iz Deklaracije o slovenski suverenosti. „Druge republike bodo sledile Sloveniji, to je le vprašanje časa,“ je izjavil slovenski minister za industrijo in gradbeništvo mag. Izidor Rejc, na torkovi tiskovni konferenci v dunajski Konkordiji.

Na pobudo drž. poslanca Smolleja se je slovenska delegacija, pod vodstvom ministra Rejca in ministra za energetiko dr. Tomšiča, pogajala z avstrijskim ministrom Schüsslom o konkretnih skupnih projektih na področju energetike.

Kot je znano, namerava Slovenija leta 1995 zapreti jedrsko elektrarno Krško, ki zdaj v Sloveniji proizvaja 20 % električne energije. Zaradi tega je treba pripraviti paket nadomestnih energetskih virov. „O zaprtju jedrske elektrarne Krško in rudnika urana na Žirovskem vrhu bodo odločili Slovenci s posebnim referendumom. Na izid tega refe-

renduma bo seveda bistveno vplivala cena, ki jo mora plačati slovensko ljudstvo za kompenzacijo energije iz elektrarne Krško,“ je dejal minister Tomšič. Za Slovenijo je vsekakor zanimiv projekt hidroelektrarn na spodnji Savi. „Konkretni projekti, ki smo jih predložili ministru Schüsslu, so za Avstrijo gospodarsko zanimivi, nam pa omogočijo uresni-

čitev slovenskega energetskega programa.“

„Slovenija hoče jedrsko energijo zavreči. Avstrijske zahteve po zaprtju jedrske elektrarne Krško so upravičene. V kolikšni meri je Avstrija dejansko pripravljena sodelovati pri odstranjevanju jedrske energije v sosednjih državah, se bo izkazalo prav ob primeru Krško,“ je opozoril pobudnik razgovorov, drž. poslanec Karel Smolle.

Ker Slovenija 10 % proizvedene električne energije izvozi, „smo suverenost na energetskem področju že uresničili“, je izjavil minister Rejc.

Slovenija dolgoročno načrtuje privatizacijo večjega dela elektrogospodarskih sistemov. Nadaljnje osnove slovenskega energetskega programa so učinkovita uporaba energije in ničelna rast energije na ravni primarne energije.

V zvezi s podjetji ELAN in ISKRA je minister Rejc dejal: „Veliki gospodarski sistemi so splošen problem slovenskega gospodarstva.“ ELAN in ISKRA bosta postali delniški družbi.

Avstrija in Slovenija sta po teh dvodnevni razgovorih ustanovili avstrijsko-slovensko energetsko komisijo. V petih strokovnih delovnih skupinah bodo obravnavali sledeče teme: hidroelektrarne na spodnji Savi, ekološke investicije in termoelektrarna Šoštanj, energetsko varčevanje, investicije na področju alternativne energije, nafta in zemeljski plin, sodelovanje med slovenskimi in avstrijskimi energetskimi organizacijami oziroma strukturami.

Za 25. avgust pa načrtujejo avstrijsko-slovenske pogovore o turizmu.

Občinska seja

V ponedeljek, 16. julija 1990, pričetek ob 19.00, bo seja občinskega sveta. Na dnevnem redu so med drugim zadeva kanalizacije-poročilo in oddaja projektiranja, določanje lovišč, občinsko posojilo za deponijo smetišč na Homberku pri Tinjah, sprememba načrta za površine.

Seja bo na občinskem uradu in je seveda javna.

O možnih oblikah sodelovanja se je minister Tomšič menil z zastopniki ÖDK

Minister Tomšič srečal zastopnike Dravskih elektrarn

V okviru svojega delovnega obiska v Avstriji se je slovenski minister za energetiko, dr. Miha Tomšič, prejšnjo sredo srečal tudi z zastopniki Dravskih elektrarn in se z njihovim ravnateljem dr. Schröfelbauerjem menil o prihodnjih oblikah sodelovanja.

Med Elektrogospodarstvom Slovenije in koroškimi energetskimi družbami je sodelovanje že leta zelo tesno.

N A Š
G O S T

Dr. Rupel:

„Evropa je naša prioriteta!“

Naš tednik: Kakšne posledice pa bo Deklaracija o slovenski suverenosti imela po Vašem na odnose v jugoslovanskem občestvu in z ostalo Evropo?

Dr. Rupel: Deklaracija je pričakovano orodje, s katerim bomo zdaj v našem interesu lahko realizirali to, kar smo našim volilcem obljubljali. S tem se spreminja kvaliteta našega odnosa do zveznega ministrstva. Mi bomo lahko bolj zahtevni, bolj svobodni in imamo višjo oporo.

NT: Ali boste zdaj vodili samostojno zunanjo politiko, kar je znak suverene države? Jugoslovanska politika je zelo usmerjena v neuvrščeno, Vi govorite o Evropi. Kako in ali boste igrali evropsko karto?

Dr. Rupel: Jugoslavija je že spremenila nekatere svoje orientacije na področju zunanje politike in je samo vprašanje časa, kdaj bo tudi jugoslovanska neuvrščena politika prišla do konca svojih možnosti. Kar se nas tiče, nimamo ničesar popravljati in spreminjati, ker smo na začetku. V našem ministrstvu v neuvrščeno politiko ne verjamemo. Nismo proti dobrim bilateralnim odnosom s posameznimi državami, ki se imajo za neuvrščene, to so politični, predvsem pa gospodarski interesi Slovenije, ideologije pa ne bomo zganjali.

Sicer pa, kar se tiče naše evropske politike, je vsaka ideologija nepotrebna, ker gre preprosto za ugotovitev naših gospodarskih in političnih interesov. Evropa je tisti prostor, kjer si bo Slovenija priborila svoje mednarodno priznanje, predvsem pri sosedih.

Zato smo zainteresirani predvsem za dobre odnose z Avstrijo, Italijo in Madžarsko. Jasno, da je to naša prioriteta.

Glede na naš položaj hočemo vstopiti v vse mogoče ustanove, bodisi v Svet Evrope, Evropsko gospodarsko skupnost, razne regionalne skupščine, kot je Skupščina evropskih re-

gij, da ne govorim o Alpe-Jadraru, ki bo dobil gotovo neke nove impulze v prihodnosti. Ne zdi se nam potrebno stopiti v politične zveze, kot sta to NATO ali varšavski pakt, mislim pa, da ni nobenega razloga, zakaj v evropske integracijske procese ne bi stopili kot nevtralna država. Nevtralnost v ničemer ni več ideološko ovirana, ker smo se znebili tega boljševiskega balasta, ki je bil vendarle v ozadju neuvrščene politike.

NT: Slovenija zagovarja pot konfederalne ureditve bodoče Jugoslavije. Če ta opcija ne bo izvedljiva, ali je poleg samostojnosti Slovenije možen tudi model neke ohlapne zveze s Hrvaško?

Dr. Rupel: Govoriti o tem, kaj bo po nesreči, je tvegano. Mi nesreče rajši ne bi imeli. Mislim, da je soglasje glede vstopa v konfederacijo v Sloveniji doseženo in mi pri tem insistiram, nimamo pa še operativno izdelane tematike za posamezna področja. Na primer ali samo republiška vojska ali pa skupni odredi neke konfederalne vojske, ali je potreben neki koordinacijski odbor? Kar zadeva zunanjo politiko, imamo tudi mi cel kup nepojasnjenih vprašanj: ali bomo imeli skupna ali pa samostojna predstavništva, kako bomo skupno financirali, ali bomo imeli skupnega zunanjega ministra ali pa bo rotacijski princip? Veliko stvari je še odprtih. Do neke mere bo zunanja politika skupna. Jugoslavija ima danes 84

ambasad. Slovenija sama jih toliko nikakor ne more imeti. Mi bi radi imeli okoli 20 predstavništev posebej za Slovenijo.

NT: Po katerih kriterijih bi jih izbirali in kje?

Rupel: V glavnih mestih sosednjih držav, v nekaterih evropskih državah, gotovo pri obeh velesilah in v vseh mednarodnih organizacijah, v OECD, Svetu Evrope in tako dalje. Zdaj imamo velik interes imeti zaradi ekonomskih razlogov predstavništvo v Nemčiji. Gotovo pa na Češkem. Osebnost bi se zavzemal za to, da nekatere stvari članice jugoslovanske konfederacije pokrivajo skupno. Drugače pa bomo mi stregli svojim prioriteta, ne glede na to, kaj drugi o tem mislijo. V tem smislu je to samostojnost.

NT: Slovenci živijo tudi v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Kakšno politiko boste v slovenskem vprašanju ubrali s temi državami in ali bojo Slovenci samo eno od mnogih vprašanj bilateralnih odnosov ali pa bojo prednostna tema?

Dr. Rupel: Če izhajamo iz predpostavke, da so to po nekem paradoksalnem naključju dislocirani obrati slovenskega naroda, potem seveda se moramo znebiti, da so vendarle povezani skupaj z ostalim narodom v neko nezdružljivo celoto. To pomeni, da mislimo z našimi stiki krepiti njihov položaj pri njihovih kompetentnih organih in ustanovah, na drugi strani pa želimo, da bi bil vpliv Slovencev na oni strani meje na slovensko

Dr. Dimitrij Rupel je v prvi povojni demokratični vladi Slovenije postal njen zunanji minister. Po poklicu je profesor na FSPN, priznan pa je tudi kot pisatelj. V pogovoru z Našim tednikom je dejal, da kot zunanji minister skoraj nima več časa za pisanje, in to mu zelo manjka.

Dr. Rupel je ustanovni predsednik Slovenske demokratične zveze, pred nedavnim je bil spet izvoljen v to funkcijo. Odločno in nekompromisno je podprl svojega strankinega kolego, ministra za pravosodje, dr. Rajka Pirnata, ki je v slovenski skupščini branil suverenost slovenščine. Z ministrom Ruplom se je pogovarjal urednik Franc Wakounig.

življenje znaten ali tak, kakršnega imajo vsi Slovenci. To pomeni, da gotovo je mesto predstavnikov Slovencev, ki danes živijo zunaj meja Slovenije, tudi v skupščini in v nekaterih svetovalnih telesih slovenske vlade. Problem bi se dalo podobno rešiti, kot rešujejo med Avstrijo in Italijo južnotirolsko vprašanje.

Mi smo že dali iniciativo, da primorski Slovenci formirajo skupno reprezentativno telo, ki naj ne bo samo izpostava slovenske politike oz. neke ideologije, ampak da bo to predstavništvo slovenske narodne skupnosti. Na Koroškem bi bilo tudi dobro, da se obe skupini, ki sta si zadnje čase nekam v laseh, dogovorita za reprezentativno delegacijo.

NT: Ali bo Slovenija posegla v oblikovanje take skupine?

Dr. Rupel: Ne, o tem se morajo Korošci sami znebiti. Najti morajo mehanizem, po katerem bo delali. Kar pa zadeva podporo, menimo, da dosedanje razmerje v prid ZSO ni bilo pravično, nisem pa jaz tisti, ki bi povedal, kakšno naj bi bilo pravo razmerje. Naši prijatelji na Koroškem naj se čimprej dogovorijo, drugače bojo stvari zastajale. Ne bi jim radi solili pameti, kako se naj organizirajo.

Vladam dežel, kjer živijo Slovenci, tudi koroški, bomo vedno povedali, kaj je v našem nacionalnem interesu. Pričakujem, da bojo politične spremembe in pa gospodarske in

druge vezi, ki so tudi za Koroško pomembne, privedle do tega, da se bo Koroška do Slovencev pozitivno vedla. Koroški si bomo prizadevali pokazati, da je naš interes za Slovence trajna sestavina naše politike in da bomo storili vse, kar je v naši moči, da so naši odnosi dobri, če bo tudi avstrijska stran razumela položaj Slovencev.

NT: Kdaj bo papež obiskal Slovenijo?

Dr. Rupel: Ta ideja je zelo aktualna in sam sem po nastopu službe govoril z ljubljanskim nadškofom in mu povedal, da bi radi povabili papeža v Slovenijo. Tu so neke tehnično-pravno-formalne težave, osebno pa mislim, da bo do papeževega obiska v Sloveniji prišlo. Mislim, da bojo nove razmere na Hrvaškem in v Sloveniji na to dobro vplivale. Uradno pa ga še nismo povabili.

NT: Jutri ste na uradnem obisku v Avstriji, kjer se boste vi in premier Peterle srečali z zunanjim ministrom Mockom. Ali lahko poveste, kaj bo težišča tega srečanja?

Dr. Rupel: To je bolj informalen pogovor o zadevah v Evropi, o novem razvoju v Sloveniji in Jugoslaviji. Mi nameravamo naše partnerje in prijatelje seznaniti s stvarmi. Želimo več poslušanja za naše težnje in se informirati o naših možnostih udeležb v bilateralnih in multilateralnih političnih odnosih.

NT: Gospod minister, hvala za pogovor.

Srebrna maša Jožeta Kopeiniga

Tokrat je Jože Kopeinig stopil za oltar kot jubilar

Čestitke ob 25-letnici duhovniškega poklica sta Jožetu Kopeinigu poslala kar dva škofa: krški škof dr. Egon Kapellari in ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar. Za geslo srebrne maše si je Jože Kopeinig izbral isto geslo kot pri svoji novi maši. „Božja pota so milost in usmiljenje, njegov klic je ljubezen.“

Jože Valeško, sedanji župnik v Št. Petru na Vašinjah, je Kopeinigu podaril svečo kot simbol njegovega delovanja. Dejal je, da se je v družini ob tedanjem župniku Wutteju „vnela sveča, ki gori za druge. Želimo ti, da bi gorel na-

prej in svetil svetu“. Slavnostno pridigo je imel Kristo Srienc. Slavje pa so olepšali pevci šentpeterskega zbora pod vodstvom Tončija Mucherja.

Srebrnomašniku Jožetu Kopeinigu želimo pri njegovem nadaljnjem delu, ki ga opravlja kot duhovnik, kot rektor Doma v Tinjah, kot glavni urednik Nedelje, kot ravnatelj Dušnopastirskega urada, kot konzistorialni svetnik . . . vse najboljše želijo tudi uredniki Našega tednika. Tudi v bodoče si želimo dobrega sodelovanja z Nedeljo.

Mohorjeva ljudska šola prispeva svoje k varstvu okolja

Šolarji 3. razreda Mohorjeve dvojezične ljudske šole so s svojim učiteljem Tomijem Millonigom nabrali več vreč pločevinastih zabojev za limonade. Te so potem oddali na pristojnem mestu, kjer jih bodo ponovno uporabili.

ČESTITAMO

Zvezni predsednik je podelil okrajnemu šolskemu nadzorniku, vodji manjšinskega šolskega oddelka, višjemu šolskemu svetniku **Francu Wiegeleju** naslov vladnega svetnika (Regierungsrat). Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo NT.

V Kazazah je srečal Abrahama **Lekšej Končič**. Zvestemu bralcu Mohorjevih knjig in Našega tednika iskreno čestitamo in mu ključemo še na mnoga leta!

V Železni Kapli je pred kratkim praznovala **Marija Bučovnik**, pd. Malijeva mama, 87. obletnico življenja. Slavljenki ob lepem življenjskem prazniku iskreno čestitamo in ji želimo še obilo zdravih in srečnih let v krogu domačih.

Pevke in pevci SPD „Bilka“ v Bilčovsu iskreno čestitajo **Martinu Ogrisu** in **Irmiji Standmann** ter pevovodju **Mirku Lauseggerju** iz Slovenjega Plajberka za rojstni dan. Čestitkam se rade volje pridružuje tudi uredništvo Našega tednika.

Društvo upokojencev v Selah iskreno čestita za osebne praznike svojim članom, in sicer **Rozi Kelih** — Tišlerjevi iz Sel in **Hanziju Oražetu** — Rožičevemu na Šajdi. Slavljenca želi vse najboljše tudi uredništvo Našega tednika!

V Pribli vasi je **Urhej Dobnik** te dni praznoval 83. življenjski jubilej. Za osebni praznik mu iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo zdravih in srečnih let!

Društvo upokojencev v Št. Jakobu želi **Mici Kristofovi** za osebni praznik vse najboljše. Čestitkam se pridružuje tudi Naš tednik.

Na Starem trgu v Celovcu je pred kratkim **Amalija Schlessler** praznovala 78. rojstni dan in god. Slavljenki želimo obilo zdravih in srečnih let.

V Libučah te dni obhaja **Hartmanova mama** 80. obletnico življenja. Številnim čestitkam se z

Visok redovniški jubilej pri elizabetinkah

Minulo soboto je slavila **s. M. Stefanija Pittino** svojo 60-letnico redovniškega življenja. Sestra Stefanija se je rodila leta 1910 v Repljah v družini, ki je imela tako slovenske kot tudi italijanske prednike. Leta 1930 je opravila svoje večne obljube pri sestrah elizabetinkah v Celovcu. Izučila se je za medicinsko sestro in predvsem v vojnih letih mnogo delala in pomagala predvsem pri operacijah. Sestre elizabetinke so njej in še dvema sestram — sestri Fidelis in sestri Marti — pripravile lep prazniški dan, na katerega so bili povabljeni tudi številni sorodniki.

Janez Zitterer 25 let duhovnik

Srebrna maša Janeza Zittererja, ki jo je praznoval v Štebnu pri Maloščah, je dala farnemu prazniku poseben pečat. Na istem kraju, kjer je slavljenec pred 25 leti pel novo mašo, je sedaj praznoval svoj srebrnomašniški jubilej. Janezu Zittererju, uredniškemu kolegu Nedelje, želi uredništvo Našega tednika vse najboljše.

veseljem pridružuje tudi uredništvo Našega tednika.

Jubilejni rojstni dan, 80-letnico, je te dni slavil **Franc Melcher**, pd. Adamov oče, doma pod Jerberkom pri Šentilju. Za visoki jubilej mu želimo mnogo zdravja, zadovoljstva in osebne sreče!

Društvo upokojencev Podjuna želi vse najboljše za osebne praznike svojim članom **Francu Polcerju** in **Marjanu Jerneju** iz Šentvida, **Mirku Sriencu** iz Grbalje vasi ter **Ani Kuster** iz Mokrij. Vsem slavljenem želi vse dobro tudi uredništvo Našega tednika!

Tonči Dolinšek je bil ob svoji 65-letnici v središču pozornosti tudi na Narodnem svetu koroških Slovencev in na uredništvu Našega tednika. Vzrok je bil dokaj enostaven in vseh časti vreden. Nad 40 let je Tonči Dolinšek pobiral in še pobira naročnino za Naš tednik. Sodelavci NT in NSKS smo mu ob življenjskem jubileju iskreno čestitali in se z njim poveselili. Na sliki predaja fotograf NT Marjan Fera slavljenca Tončiju Dolinšku dar v spomin. Tonč, še na mnoga leta!

Velik praznik v Modestovem domu

V sredo, 3. julija, sta se v Modestovem domu v Celovcu zvrstila dva pomembna dogodka. Najprej je bila na sporedu nova maša nekdanjega vzgojitelja Andreja Baligača. Te slovesnosti, ki je potekala ob asistenčnem maševanju uglednih gostov — salezijancev, tako iz Ljubljane kot tudi iz Koroške, se je udeležilo veliko ljudi, ki so slavnostno okrašeno dvorano napolnili do zadnjega kotička. Pridigal je ravnatelj Modestovega doma gospod mag. Jože Andolšek, ki je predstavil doslejšnjo novomašnikovo življenjsko pot in razmišljal o trenutku, katerega so tedaj podoživljali vsi prisotni. Pod taktirko p. Romana Kutina so zadneli zvoki, katere so izvajali iz svojih glasbil gojenke Slomškovega doma. Ubrano je zapela vsa dvorana. Ob koncu se je slavljenec zahvalil vsem, ki so mu pomagali doseči zastavljeni cilj — postati duhovnik. Še posebej se

je novomašnik spomnil staršev svojih nekdanjih učencev, ki so z zaupanjem, izkazanim Mohorjevi, poslali svoje sinove v Modestov dom, kjer jih je nato mogel spremljati, usmerjati in oblikovati v čim bolj zavedne Slovence in dobre kristjane.

Prvemu delu je nato sledila lepo pripravljena zakuska ob dobri jedachi in pijači.

Nekaj po 20. uri pa se je zopet napolnila dvorana, ki je z nestrpnostjo pričakovala nastop gimnazijcev. Na slavnostni akademiji so prikazali rezultate dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo v prostem času. Izstopale so gledališka, fotografska in filmska dejavnost dijakov Modestovega doma; gojenke Slomškovega doma in Provincialne hiše pa so s svojimi nastopi potrjevale izrazito ljubezen do glasbe. Tako dekleta kot fantje so s svojimi nastopi dokazali, da ljubijo materinščino in okolje, v katerem živijo. M. U.

Fani Mrak v slovo

Da bo to srečanje zadnje, ni mislil nihče, ko ste bili nazadnje na Mohorjevi. Da bo zadnjič slišati Vaš smeh iz kuhinje in da bodo Vaše roke zadnjič segle po posodah, v katerih je bila jed za tiste, ki so prihajali v Mohorjevo jedilnico, si v teh trenutkih tihega slovesa, za katerega niti sami niste vedeli, nihče ni mislil. Vaša prijaznost pri postrežbi, katere so bili deležni vsi, ki hodijo dan za dnem v Mohor-

jevo jedilnico, je bila Vaša vizitka. Vaš nasmeh bo ostal nepozaben.

Fani Mrak ni več med nami. Rojena je bila 30. oktobra 1924 v Šentjakobu v Rožu. Kot 6-leten otrok je izgubila svojo mater in od tedaj naprej živela pri svoji teti. Kot dekle je prišla kot pomočnica v župnišče v Šmihel nad Pliberkom. Tam je bila deset let, nato pa je prišla v Mohorjevo, kjer je delala kot snažilka v dijaškem domu. Z Mohorjevo je Fani ostala povezana tudi v času svoje upokojitve, saj je vsak dan prihajala pomagat v kuhinjo Slomškovega doma.

Delovna skupnost koroških mladinskih organizacij vabi na mednarodno srečanje mladine

Kot poroča deželna tiskovna služba, prireja Delovna skupnost koroških mladinskih organizacij od 26. do 28. oktobra 1990 mednarodno srečanje mladine na Koroškem. Cilj prireditve je, da se mladi iz različnih dežel in različnih narodnosti srečajo in se drug drugemu približajo. Predstavniki Delovne skupnosti, med njimi tudi Bernard Sadovnik, so v pogovoru s mladinskim referentom, dr. Petrom Ambrozyjem, pojasnili smisel prireditve ravno v letu plebiscitnih praznovanj. V pogovoru so se domenili, naj deželna vlada in mladinske organizacije začnejo takoj s pripravami.

Geslo prireditve „Moč naše različnosti — Die Kraft der Vielfalt“ je pogojilo, da je tudi deželna tiskovna služba v svoji izjavi za tisk zapisala prve slovenske besede.

SKUPNOST / GEMEINSCHAFT, krajevni časopis Plajberžanov

Pepca Varh je pripravila nekaj ilustracij. Ta ilustracija prikazuje prizor ob ženitovanju. Iz: Skupnost/Gemeinschaft

V Slovenjem Plajberku je izšla tretja številka krajevnega časopisa Skupnost / Gemeinschaft. Uredniku Kristijanu Zeichnu in urednici Herti Laussegger je uspelo, da sta na 36 straneh pripravila zanimivo berilo, ki zajema stare šege in navade, obrazložitev nekaterih hišnih imen, oris izobraževanja odraslih, note z besedilom domačih pesmi, pripovedovanje starega očeta... Besedila dopolnjujejo ilustracije s posebnim občutkom za humor.

V tem krajevnem časopisu najdejo komunikacijsko sredstvo tudi tisti, ki so se iz Slovenjega Plajberka odselili v druge kraje. V lirčnih besedah ali v spominih se oglašajo Plajberžanom, jih spominjajo na lepoto njih domačega kraja, na ljudi, na jezik, na delo, obujajo pa tudi spomine na

čas mladosti.

Ob prebiranju zapisa „Ženitovanje v Slovenjem Plajberku pred 80 leti“, ob prispevku o srečanju z medvedom, o „Desetih šilingih za bonbone“, ob pesmi Flore Rauter „Dežela ob Dravi“, ob sporočilu iz ljudske medicine, ob zapisih o domačem kraju, o katerem pišejo plajberški dijaki iz Celovca, postanejo naslednje uvodne besede resničnost: „Želimo Vam prijetne urice ob prebiranju lista in upamo, da Vam bo v skromno osebno obogatitev in zabavo.“ Ta časopis ponuja za vsakega nekaj.

Skupnost/Gemeinschaft lahko naročite na naslov:
Christian Zeichen
Priesnegger Str. 6—12
A-9020 Klagenfurt/Celovec

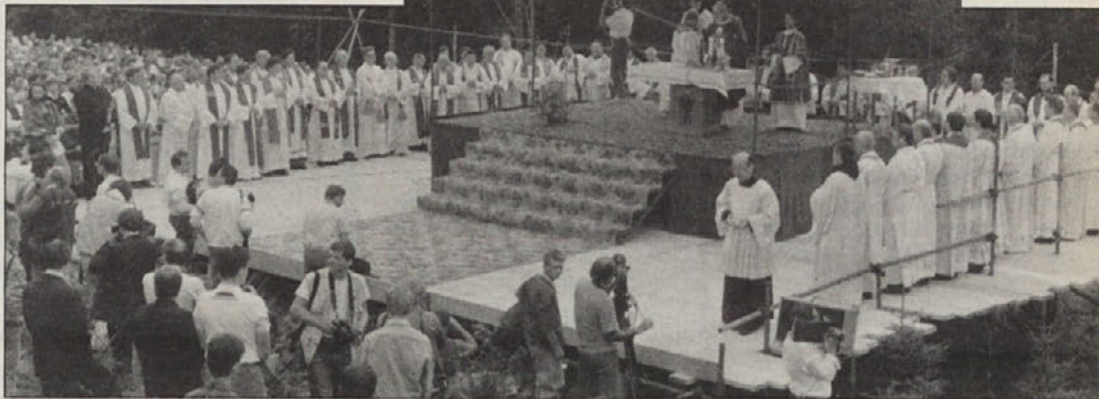
Podružna cerkev v Humčah obnovljena

900 let staro cerkev v Humčah so preteklo soboto, ob dokončani obnovi, slovesno blagoslovili. Župnik Flori Zergoj je s ponosom predstavil celovito obnovo cerkve v zadnjih petnajstih letih. Pred dvema letoma so humški fantje obnovili notranje cerkvene stene in lopo, letos pa zunanjščino, katero krasi freska sv. Krištofa.

Spravna slovesnost v Kočevskem Rogu

Sprava — dolga in težka, a edina pot v življenje

V Kočevskem Rogu, kjer so maja in junija 1945 pobili več tisoč slovenskih domobrancev, žena in otrok, je bila v nedeljo, 8. julija, spominska spravna maša in simbolni pokop vseh domobrancev. Ta maša, opravljena pod velikim lesenim križem, edinim spomenikom na žrtve tega pokola, pomeni odpiranje nove, zgodovinsko pomembne strani v knjigi medsebojnih odnosov med Slovenci ali „edinstveni dan v zgodovini slovenskega naroda“, kot je v pridigi dejal ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar.

Spravno mašo sta prenašala radio in televizija Slovenije

Maše, ki je bila nad jaso pri morišču-grobišču pod Krenom, se je udeležilo nad 30.000 ljudi; prisotni so bili številni slovenski ministri in člani vlade, člani predsedstva republike, številni zastopniki zamejskih in zdomskih Slovencev. Slavnostni govornik je bil predsednik Slovenije Milan Kučan.

Spominske svečanosti — maša, simbolni pokop in kulturni spored — so potekale v nadvse spravnem in dostojnem vzdušju. Že precej pred začetkom maše so se proti grobišču Kren zgrinjale množice svojcev in znancev pobitih; neprenehoma se je slišala molitev in ljudje so neprestano prižigali sveče, ki so grobišče svojstveno osvetljevale. Mnogi so jokali, saj so bili prvič na grobu brata, očeta, strica. S šopki cvetja so okrasili to tra-

gično slovensko grobišče.

Nadškof Šuštar je božjo daritev opravil skupno z mnogimi duhovniki; med njimi je bil tudi brat domobranca, ki se je rešil s tega morišča in danes živi v Argentini.

Nadškof je dejal, da s tem krščanskim pogrebom domobranci stopajo v javnost in enakopravno zasedajo mesto v slovenskem občestvu mrtvih in živih; obenem je bila po besedah dr. Šuštarja to maša zadušnica za slovenske partizane, Srbe, Hrvate in vse druge. Smrt domobrancev je nadškof primerjal s pšeničnim zrnem, ki pade v zemljo in nato obrodi sad. Mrtvi nam pravijo: „Odpuščajmo vsem, ker smo sami našli pri Bogu odpuščanje.“ Rotijo nas, da se nikdar več ne ponovi kaj takega, kar se je dogodilo v Kočevskem Rogu. Nadškof Šuštar je dejal, da

je oporoka mrtvih, podati se na pot sprave med živimi, dolga in težka pot, ki pa je edina, ki vodi v življenje. Na temeljih ljubezni, spoštovanja, resnice, svobode in pravičnosti moramo graditi boljše slovensko prihodnost in prihodnost vsega človeštva. Zato bodimo na tej poti drug drugemu dobri, plemeniti ter pošteni sopotniki in iskreni prijatelji.

Po svečanosti je nadškof Šuštar obiskal grobišče Kren, tam pomolil z množico navzočih in grobišče blagoslovil.

Predsednik Slovenije Milan Kučan je dejal, da ta zbor ne bi imel pravega smisla in opravičila, če nismo pripravljeni na strpnost, medsebojno razumevanje in skupno prihodnost. „Do sprave bi moralo priti že prej, da bi pokojni našli svoj mir. Sprava z

vsemi žrtvami vojne je preizkušnja narodove zrelosti in naša kulturna in civilizacijska dolžnost. Je nujen pogoj sprave in ta sprava ne sme biti nikogaršnja zmaga in nikogaršnji poraz. Zapre naj knjigo vojnih in povojnih ran! V svobodnem svetu Slovenci ne smemo biti med seboj sprti in ne smemo zamenjati ene krivice z drugo, torej sedaj ne smemo odriniti partizanov v stran. Vsak, ki je padel, je imel mater, očeta in svoje sanje. Zato se spravimo z mrtvimi! Pokopljimo jih! „Pokopljimo pa tudi orožje!“ je dejal slavnostni govornik Milan Kučan in nadaljeval: „Ta grobišča v Kočevskem Rogu, slovenski nekropoli, je treba dostojno urediti; vsi mrtvi imajo pravico do spomina in zgodovino bo potrebno pošteno raziskati, da si ne odmaknemo temeljev za prihodnost.“

Kočevski Rog ostaja in postaja eden simbolnih pomnikov zgodovine in prihodnosti slovenskega občestva. In potem globoko-pretresljive besede: „Tu so nas pobijali, tu smo pobijali. Tu smo se borili in se skrivali pred nasiljem. Tu smo zmagovali in skrivali zlo, ki ga je povzročilo naše bojevanje in zmagovanje. Tukaj se je zmaga dostikrat sprevrgla v poraz.“ Z besedo iz Svetega pisma „Zdaj je čas miru,“ je predsednik Kučan zaključil svoj nagovor.

Kulturni spored in pevski vložki so bili uglaseni na svečanost. Znani slovenski književniki in igralci so brali iz svojih del in iz del doslej zamočanih književnikov, ki so bili svojčas na „napačni“ strani. Franc Wakounig

Nadškof Šuštar pri grobišču Kren

Leseni križ — simbol sprave

Kočevski Rog — II. del

Domobrance, ki so se po koncu druge svetovne vojne zatekli na Koroško in se predali Angležem, so le-ti konec maja in v začetku junija 1945 predali jugoslovanskim partizanom. Iz Vetrinja so jih odpeljali v dveh smereh: prva je šla proti Področci na Jesenice, druga pa skozi Škocijan do Pliberka, kjer so jih na meji predali. Iz Pliberka so domobrance odvedli v smrt v Teharje ali pa v premogovne jaške v Hrastniku; z Jesenic pa so predane domobrance peljali večinoma v škofovske zavode v Št. Vidu pri Ljubljani, od tam pa v Kočevski Rog, kjer so jih pokončali v tamkajšnjih brezni. Ta brezna od roške ceste niso oddaljena več kot dober lučaj.

Slovenska nekropola svojčas sovražnih bratov in sester

Do sedaj sta kot morišči zanesljivo ugotovljeni brezni Pod Krenom in Macesnava gorica, obe v občini Kočevje. Domnevni grobišči, precej zanesljivo, pa sta še Dvojno Brezno pri Cinkovem križu in brezno v Rugarskih klancih, obe na novomeški strani. Obe grobišči sta zaprti z debelim kamenjem; ponekod se vidijo kosti in predmeti pobitih.

Brezno se odpre

Legi brezen-morišč je bila od prvega trenutka znana, vendar se nihče ni upal tja, kaj šele da bi o dogodkih in kraju spregovoril ali zapisal. Strah pred Ozno, poznejšo Udbo, in pred posledicami je vsem zavezal usta. Povrh pa je bil vsak spomin na „izdajalce“ strogo prepovedan. Iz tujine pa ni smelo priti nobeno poročilo ali pričevanje o teh pošastnih dogodkih v nedrjih Kočevskega Roga. Tega strahu se narod osvobaja šele sedaj in demokratizacija slovenske družbe je prinesla tudi tu svoj prispevek. Narod je začel sam iskati dokaze.

Zločin, pod vso zemljo zakrit, pa je kljub vsem protiukrepom oblasti vzniknil na dan. Zemlja sama ga je odgrnila.

Letos maja je na robu grobišča pod Krenom zazijala več

Kosti pobitih, kažipot do grobišča in križ nad njim

metrov globoka jama, v kateri so se pokazale kosti pobitih. Vest o tem se je raznesla po deželi in kmalu so se na omenjenih grobiščih pojavili brezovi križi z napisom „Tudi mi smo padli za domovino“.

Pred nedavnim sem obiskal grobišča in bil v odprti jami pod Krenom. Kostiležijo v dveh policah, del pa je vkleščen med naravno steno brezna in navlajene skale. Vzdušje v jami je po svoje čudno, okrepljeno z zavestjo, da samo par sto metrov stran počivajo — v skromnih, a urejenih grobovih — bivši nasprotniki teh pobitih, partizani. In prikrade se vprašanje: Kakšno sovraštvo do teh v jami je preplavljalo oblast, da je pre-

povedala vsakršen spomin, najsi bi bil še tako nedolžen, na pobite v teh brezni. Edino en odgovor je: Mrtvih se je bala bolj kot živih. Tudi to je del slovenske povojne resničnosti.

Grobišča domobrancev so končno označena. Republiški zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine je izdal nalog, naj postavijo lesene kažipote, ki vodijo k njim. Ti kažipoti se skladajo z okolico in z ostalimi znaki.

Grobišča so stalno obiskovana. Prižiganje sveč in lučk, molitev, miren spomin in vse, kar sodi v dostojno obnašanje na grobiščih, je zaželeno in pravilno. Ni pa prav, da nekateri skušajo za vsako ceno, naj mi bo

oproščen ta stavek, izkopati kakšno kost za na lastno pisalno mizo. To je skrunjenje grobov in pokopališkega miru. Nepotrebno je tudi vrezavanje križev in pušic v lubje dreves ali postavljanje „križev“ pri vsaki vrtači, luknji ali globeli. Enako vprašljivo je tudi izrabljanje tega strašnega dogodka v naši slovenski zgodovini v komercialne namene — in sicer pod krinko razčiščevanja zgodovinskih dejstev.

Kočevski Rog — to je slovenska nekropola, to je del naše zgodovine, in vsi, ki so tu našli smrt, imajo pravico, da v miru počivajo. Naša dolžnost je, da jim to zagotovimo!

Franc Wakounig

Zakaj to uvodno razmišljanje pred običajnim poročilom o junjskem 116. Dunajskem krožku? Gost je bil namreč tokrat univ. doc. prof. Miloš Rybář, predavatelj na ljubljanski pravni fakulteti in mednarodno priznan jurist. Kot sodelavec pri zadnjem zvezku Slovenskega biografskega leksikona pripravljaja ravno sedaj kratko biobibliografsko poročilo o edinem slovenskem ministru v habsburški monarhiji dr. Ivanu Žolgerju. O njem in o zgodovinskem okviru, v katerem je živel in deloval ta zaslužni mož, po starših kmečkega izvora, doma iz Dêvine, majhne vasi blizu Slovenske Bistrice. Bil je odličnjak v gimnaziji, in je maturiral leta 1888 v Gradcu. Nato je delno ravno tam, delno v Parizu z najvišjimi ocenami v vseh predmetih študiral pravo in za svoj izreden učni uspeh, zaradi katerega je bil deležen posebne cesarjeve zaščite, tkz. „sub auspiciis imperatoris praesidentis“, sprejel tudi poseben cesarjev prstan, in sicer ob zaključku svojega pravnega študija v Gradcu leta 1894. Predavatelj je Žolgerjevo poklicno pot od konceptnega praktikanta pri Deželnem namestništvu v Gradcu do mesta privatnega docenta na Dunaju, kjer je leta 1919 postal redni profesor na univerzi, povezal s prikazom politične kariere in bojem za slovensko univerzo v Ljubljani. Tega se ga je skupaj z drugimi slovenskimi izobraženci, javnimi in kulturnimi delavci zavestno in dosledno udeleževal tudi dr. Ivan Žolger, ki si je kmalu pridobil ugled s pisanjem časa primernih strokovnih knjig s pravnega področja. Ena najboljše izide izide pod naslovom „Das Hofstaat im Hause Österreich“, v kateri kaže razvojne možnosti v absolutistični monarhiji in išče rešitev za pereče probleme, ki so nastali med avstrijskim in madžarskim delom monarhije. Kako resno se je ukvarjal s to problematiko, dokazuje njegova začasna preselitev v Debrecin in učenje madžarščine. S smrtjo Franca Jožefa leta 1916 se skuša novi cesar Karel spet približati svojim narodom. V duhu tega prizadevanja je nastala slovita Majniška deklaracija leta 1917. Takrat so tudi določili dr. Ivana Žolgerja za ministra kot visokega in uglednega uradnika — Slovenca, ker politiki takrat niso bili zaželeni. Tako je postal Žolgerjev ministrski kabinet eno izmed središč slovenskega političnega

MILENA MERLAK

Slovenska zgodovinska zavest in samozavest v ogledalu sedanjosti

Danes lahko stvarno ugotovljamo, da imamo več ali manj zadovoljivo razvito narodno in kulturno zavest in samozavest. Počutimo se v tem smislu dovolj izkušene in preizkušene pa tudi človeško zrele, da se lahko mirno soočamo z vprašanji, nalogami in cilji sredi razgibane slovenske sedanjosti. Pri tem ne bi bilo dobro, če se ne bi še naprej ozirali v preteklost in v njej odkrivali tiste zdrave kali, ki so tudi dandanes pogoj za nadaljnjo, zmerno, pa še potrebno utrjevanje naše lastne zgodovinske zavesti. Mogoče se zdi komu tovrstno razmišljanje že odvečno, vendar ne moremo soditi le po sebi. Kakor hitro namreč pogledamo nekoliko čez mejo, pa četudi le v smer ostalih jugoslovanskih narodov, zlasti tistih, ki svojo zgodovinsko preteklost doživljajo tako impulzivno kakor Srbi, ali v avstrijsko in italijansko smer, potem lahko večkrat ugotovimo, da nas ti narodi še vedno malo vse prerađi doživljajo kot „narod brez zgodovine“, ali kot zgodovinsko nepomemben faktor.

gibanja. Namen njegovega imenovanja je bil, da bi v takratni napeti in kočljivi situaciji, v kateri se je nahajala Avstroogrska, združevalno vplival na vedno bolj uporne slovanske narode. Žolgerjevo kratko ministrovanje je trajalo od 30. avg. 1917 do 6. maja 1918. Na njegovo pobudo je bila ustanovljena posebna cesarska komisija, ki naj bi raziskala nasilja, ki so bila izvršena nad slovanskimi narodi pred I. svetovno vojno. Atentat v Sarajevu je imel tudi za civilno prebivalstvo hude posledice, saj je bil marsikdo neutemeljeno obdolžen simp-

tizerstva z Danilom Principom ali srbofilsta. Ob koncu I. svetovne vojne je bil dr. Ivan Žolger eden redkih slovanskih politikov, ki so znali govoriti angleško in se sukati na mednarodnem parketu.

Kot je pravilno predvidel, da se bodo slovanski narodi osvobodili, tako je bil tudi v duhu že pripravljen na zgodovinski trenutek, v katerem Slovenci v svojih vrstah poiščejo prvega predsednika neodvisne Slovenije. Med bojem za meje, kjer so slovensko samostojnost ogrožali zlasti Italijani, in negotovostjo, v kateri so precej do-

prinesli srbski politiki s povsem drugačnimi tendencami, kakor tudi čisto posebna, ne dovolj raziskana vloga vplivnega slovenskega politika iz katoliških vrst dr. Antona Korošca, je ta ugoden zgodovinski trenutek ostal zgodovinsko neizkoriščen. Dr. Žolger je s tem zaključil svojo politično kariero in si po ustanovitvi ljubljanske univerze 19. novembra 1919 prizadeval s svojo izredno strokovno usposobljenostjo in novimi knjigami s pravnega področja, da bi utemeljil terminologijo za kazensko in civilno meddržavno pravo, ki je bilo takrat novost. Od 16. marca 1921 pa do svoje smrti 16. maja 1925 je kot redni profesor predaval na ljubljanski pravni fakulteti.

Posebna zanimivost 116. Dunajskega krožka je bila navzočnost g. inž. in dipl. kemika Ivana Žolgerja in njegove žene. Ta je ob očetovi smrti imel komaj petnajst let. Iz zakona dr. Žolgerja z Elizabeto Friedmann, s katero se je poročil leta 1906, sta izšla še dva otroka; dr. Aleksander Žolger, ki živi v Großmeinu pri Salzburgu, in hčerka Anica Žolger, poročena Urban. Ta stanuje na Dunaju. Prisotni inž. Ivan Žolger je že hodil v slovensko gimnazijo v Mariboru. Njegova mati je preživela svojega moža za dvanajst let. Sedaj počivata oba skupaj v grobnici njene družine na pokopališču v Hütteldorfu pri Dunaju.

Diskusija, s katero se je zaključila letošnja pomladna sezona predavanja v Dunajskem krožku, je pokazala vso raznolikost in konfliktnost pa tudi usodnost opisanega časa tako za slovenski narod kot za Avstroogrsko. Dejstvo, da je bil tokrat obisk posebno slab, je navzočim vsiljevalo misel, da se Slovenci še vedno premalo zavedamo, da smo neizpodbiten zgodovinski činitelj, da smo sooblikovali lastno, srednjeevropsko in evropsko-balkansko usodo in jo še sooblikujemo. Žal smo se tega v preteklosti premalo zavedali, pa smo, kot se reče, nekajkrat zamudili vlak. V ogledalu sedanjosti se nam torej kaže naša dosedanja slovenska zgodovinska zavest in samozavest kot potreba po budnem gledanju na dinamično mednarodno in narodno uro družbenopolitičnega dogajanja in pa po primerni samostojnosti odločanja ob nepredvidenih vplivih na dane dimenzije prostora in časa.

Na slovensko zgodovinsko zavest je v preteklih letih opozarjala tudi iniciativna skupina „Slovenščina, moj jezik“. Slovenci po vsem svetu vedo, da je Koroška zibelka slovenstva, vedo za knežji kamen, vedo za Gosposvetsko polje, vedo za nas, koroške Slovence . . . Na sliki Marka Pernharta je knežji kamen na Krnskem gradu, z Gospo Sveto v ozadju.

Miha Dolinšek se je predstavil s prvo samostojno razstavo

Fotografije z novo optično metaforo

Dolinškove črno bele fotografije z barvnimi akcenti bodo marsikomu odprle oči, da bo na novo gledal fotografije. V torek, 3. julija 1990, se je Miha Dolinšek predstavil v Mohorjevi knjigarni z 20 fotografijami. S temi slikami je našemu fotografu uspelo ustvariti novo optično metaforo. Izpoved slike ni optična, ampak jo mora vsakdo iskati v svojem miselnem svetu ob črnobeli podobi.

Miha Dolinšek, doma v Lepeni pri Železni Kapli, je že nekaj let dejaven na filmskem področju. Kreativno fotografsko ustvarjanje mu je dopolnilo ob vsakodnevem poklicnem tekanju od enega filmskega termina do drugega. Fotografiranje je za Miho Dolinška tudi umetniško ustvarjanje. Njegovi motivi stopajo iz notranjega okvira in niso nikakršne fotomontaže. Le en del fotografije je zakrit in gledalcu neviden.

Prvič se je Miha Dolinšek s svojimi fotografijami predstavil javnosti na Kontaktni leči 1990. Odmev na razstavljenе slike je bil

Odprtje razstave fotografij Miha Dolinška je bilo v znamenju dvojnega presenečenja: v številu obiskovalcev in v udeležbi mladih.

zelo dober, tako da se je odločil, da v doglednem času pripravi še samostojno razstavo. Fotografije, za katere mu ni, da bi jih pro-

dajal, so vsem, ki se za to zvrst umetnostne izpovedi zanimajo, na voljo po šil. 800,—.

Barve, s katerimi je Miha Dolinšek dal svojim črno belim slikam posebno izpoved, so se zrcalile tudi v barvitih kruhkih in pijači v vseh barvah.

Novo obliko odprtja razstave je predstavil tudi Marjan Sticker, ki je pripravil razmišljanje Ivana Cankarja o umetnosti. Mohorjeva knjigarna je ob odprtju razstave le redkokdaj nabito polna; tokrat so Dolinškove fotografije privabile mnogo mladih ljubiteljev umetnosti. Razstava je na ogled do 24. avgusta.

Vincenc Gotthardt

PABERKI

iz Celovškega Zvona

„Koroški Slovenci sami bomo morali učinkoviteje kakor doslej v vseh ponujenih gremijih na avstrijski in koroški ravni voditi pogovore in postavljati zahteve iz občutka tiste moči, ki naj bi jo črpali med drugim tudi iz demokratične preobrazbe slovenskega naroda in iz splošne renesanse evropskih etničnih skupnosti. Evropa bo pestra in raznolika — ali pa je ne bo.“

Reginald Vospersnik, V „pepelnični noči“

„Navduševal sem se sicer za Gandhija, Martina Lutra Kinga, a sem le bolj citiral njihove reke, kakor veroval, da se to, kar smo doživeli, lahko dogodi tudi še pred našimi očmi, pred zaveso leta 1989. Zame je pomenilo minulo leto čas božjega obiskovanja.“

Jože Kopeinig, Moj pogled na leto 1989

Videti je, da se vsakemu narodu enkrat v njegovi zgodovini zgodi Kajnova zgodba. Zgodilo se je tudi nam Slovincem, oz. našim očetom. S to dediščino moramo nekako živeti. Ko sem v predvolilnem boju hodil iz kraja v kraj, sem v vsakem kraju izvedel vsaj za eno zgodbo iz naše preteklosti in ena je bila hujša od druge; ljudje so prestali neverjetne grozote.“

Lojze Peterlé, Pričevanja ob komemoraciji v Vetrinju

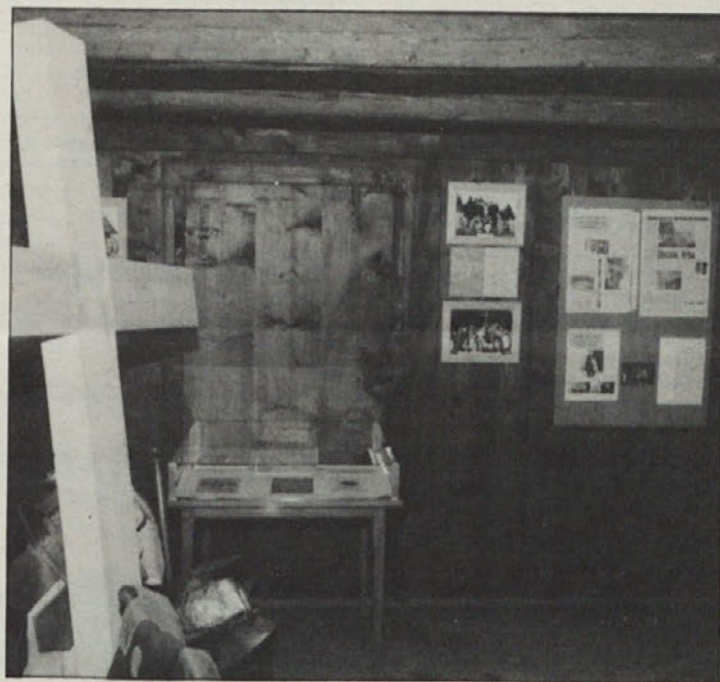
Več o najnovešem Celovškem Zvonu lahko berete v naslednji številki.

Tržič: Razstava o Drabosnjaku

V Tržiču v Kurnikovi hiši, stari tržiški hiši, katero so pred nedavnim primerno popravili in preuredili v razstavni prostor, je bila v petek, 6. julija 1990, odprta razstava o Andreju Šusterju-Drabosnjaku.

Razstavo je pripravila dr. Herta Lausegger, asistentka na celovski univerzi, specialistka za Drabosnjaka.

Razstava v zgornjih prostorih Kurnikovine je vsebinsko in časovno razdeljena na več delov. Najpomembnejše pa je, da je uspelo izpovedno razpeti lok med Drabosnjakovim časom in sedanostjo. To povezanost omogočajo duplikati originalnih spisov „porednega pavra v Korotane“ na eni strani ter slike, ki dokumentirajo predstavitev njegovih del, ter kostumi in križ z najnovejše predstavitve Pasijona na drugi.

Po prvih dneh sodeč je razstava pri ljudeh naletela na zelo dober odmev. Dokazuje namreč tudi brezčasnost Drabosnjakovega literarnega sporočila, hkrati pa pričuje o času, v katerem je Drabosnjak ustvarjal in živel.

Zanimanje za razstavo pa je tolikšno tudi zaradi Drabosnjakovega PASIJONA 90, ki ga je 45 igralcev v preteklih tednih uprizorilo pred Drabosnjakovim domom na Kostanjah.

-wafra-

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 13. julija
Požganica v Spodnjih
Vinarah.

SOBOTA, 14. julija
Od pesmi do pesmi
— od srca do srca.

NEDELJA, 15. julija
6.30—7.00 Dobro jutro
na Koroškem. — Du-
hovna misel (žpk. Ciril
Demšar). 18.10—18.30
Dogodki in odmevi.

PONED., 16. julija
20 let Slovenski at-
letski klub.

TOREK, 17. julija
Partnerski magazin.

SREDA, 18. julija
Glasbena sredo.
Večerna 21.00—22.00:
Kulturni večer —
Šentprimož.

ČETRTEK, 19. julija
Rož — Podjuna —
Zilja.

V ponedeljek, 16. 7., 20 let SAK
Slovenski atletski klub praznuje letos
20-letnico obstoja. Športni uspehi slo-
venskih nogometašev v zadnjih letih —
tako v prvenstvu kot tudi v avstrijskem
pokalnem tekmovanju — so brezdvom-
no velikega pomena za slovensko na-
rodno skupnost na Koroškem. Kdo pa
so bili tisti možje in fantje, ki so pred
dvajsetimi leti z velikim idealizmom
ustanovili Slovenski atletski klub? V od-
daji, ki jo pripravljata Marjan Velik, bodo
pripovedovali prav ti možje prve ure, s
kakšnimi težavami so se srečavali in kaj
vse so doživeli v tej prvi fazi tekmovanj
in gostovanj na južnokoroških nogo-
metnih igriščih.

NA TELEVIZIJI

„DOBER DAN, KOROŠKA“, 15.
julija, ob 13. uri na FS 2

Predvideni
so naslednji prispevki:

Dovoznica na avtocesto na Zilji
buri duhove

Prežihov Voranc: Požganica
Restavracija zvonika
na Žihpoljah

Rektor Jože Kopeinig —
srebrnomašnik

„Talita“ na Plešivcu

Vseslovensko srečanje v Novem
mestu

Clip: Moški zbor Valentin
Polanšek/Obirsko

PRIREDITVE

Od 30. julija do 4. avgusta 1990

Začetek: ob 10. uri

Teden mladih umetnikov na Rebrci

Tudi letos bo v mladinskem centru na Rebrci, kot tudi že vsa leta poprej, Teden mladih umetnikov. Znani in priznani umetniki in umetnice bodo tudi letos otroke uvajali v najrazličnejše tehnike umetnostnega izražanja. Nobena tajnost ni, da bodo otroci na novo opremili zunanjo steno komende na Rebrci. Razveseljivo ob teh dnevih mladih umetnikov na Rebrci je, da se srečuje več jezikov in se spaja v pristne medčloveške odnose pripadnikov različnih narodnosti.

Če želite, da se bo tudi Vaš otrok udeležil Tedna mladih umetnikov, ga prijavite na KKZ, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec (tel. 04 63 / 51 62 43).

ŠKOFIČE

KULTURNI VEČER

Čas: v soboto, 14. 7., ob 20. 30
Kraj: v društveni sobi nad Posojilnico
Prireditelj: SPD „Edinost“ iz Škofič
Nastopajo: folklorna skupina SPD „Trta“ iz
Žitare vasi, MoPZ SPD „Borovlje“, glasbe-
na skupina „Trio Rož“ iz Škofič

ŽELEZNA KAPLA

POLETNA NOČ

Čas: v soboto, 14. 7., ob 20. uri
Kraj: Občinsko kopalnišče v Železni Kapli
Igrajo: Fantje treh dolin
Prireditelj: SPD „Zarja“

ŽITARA VAS

VEČER SLOV. PESMI IN FOLKLORE

Čas: v nedeljo, 15. julija, ob 20.30
Kraj: Ljudska šola v Žitari vasi
Sodelujejo: MoPZ SPD „Trta“ iz Žitari vasi,
Mladinska folklorna skupina SPD „Trta“,
Cerkveni zbor Šentlipš, Cerkveni zbor
Žitara vas, Plazniška dekleta
Prireditelj: SPD „Trta“ v Žitari vasi

CELOVEC

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO

vabi na 4-dnevni izlet
na VISOKE TATRE (Češkoslovaška)
Čas: od 19. 7. do 22. 7. 1990
Cena: okoli šil. 1000.— (prevoz, preno-
čišče, zajtrk). Informacije in prijave do 9. 7.
pri tajniku Rihardu Brumniku, tel. štev.:
04 63 / 46 8 01

Razstava fotografij:

MIHA DOLINŠEK
Kraj: v Mohorjevi knjigarni v Celovcu
RAZSTAVA JE ODPRTA DO 24. 8.

SELE

UMOR V KATEDRALI

(T. S. Eliot — prevedel: Veno Taufer)
Čas: v nedeljo, 15. 7., ob 20. uri
Kraj: farni dom v Selah
Nastopajo: igralska skupina SPD „Zarja“ iz
Železne Kaple
Prireditelj: KPD „Planina“ v Selah

III. KOZJI BAL

Čas: v soboto, 21. 7., ob 20.30
Kraj: v gostilni TRKL (Sele-Borovnica)
Nastopajo: Schöckl Buam iz Štajerske,
Helijev ansambel iz Sel, Ansambel Straub,
Schuhplattlergruppe Almrachusbaum
Prireditelj: Alpski klub „Obir“ na Obirskem

ŽAMANJE

KRESOVANJE

Čas: v soboto, 14. 7., ob 20.30
Kraj: pri gostilni PICEJ na Žamanjah
Za ples igra ansambel SUNLIGHTS
Prireditelj: SPD „Vinko Poljanec“ iz
Škocijana

ŠENTPRIMOŽ

KULTURNI VEČER

Čas: v petek, 13. 7., ob 20.30
Kraj: v kulturnem domu v Šentprimožu

Prireditelj: SPD „Danica“ v Šentprimožu
Sodelujejo: mlajši mlad. zbor, MePZ SPD
„Danica“, MoPZ SPD „Trta“ iz Žitare vasi

ROŽEK

RAZSTAVA — AUSSTELLUNG Ilse Gewolf
od 1. 7. do 22. 7. 1990
Razstava je odprta od torika do nedelje vsak
dan od 15. do 19. ure.

ŠMIHEL

PRIPOVEDUJ MI O RAJU — GLASBE-
NA MEDITACIJA Z BESEDILI IZ TREH
TISOČLETIJ

Čas: v soboto, 21. 7., ob 20. uri
Kraj: farna cerkev v Šmihelu
Izvajajo: Llorenc Barber, Madrid,
španski zvončki, glas, instrumenti za
oponašanje ptičjega žvrgolenja;
Gunda König, glas, recitacija; Dieter
Kaufmann, pojoča žaga, orgle, režija
Komponista: Llorenc Barber in Dieter
Kaufmann
Prireditelj: Katoliško prosvetno
društvo v Šmihelu

GLINJE

KOMEMORACIJA V GLINJAH

Čas: 14. julija, ob 12. uri (po maši)
Kraj: Glinje pri Borovljah, ob spomeniku na
pokopališču
Namen: za padlimi domobranci in sorodni-
ki, tam pokopanimi
Prireja: društvo Tabor, Toronto
Po komemoraciji kosilo v slovenski gostilni
z udeležbo kanadskih gostov

ČIRKOVČE

Zveza koroških partizanov vabi na

XI. SPOMINSKI POHOD

„Po poteh Domnove čete“,
ki bo v nedeljo, 15. julija 1990
Zbirališče: ob 9.30 pri Koleniku v Čirkov-
čah. Ob 13. uri je pri Cipmercu spominska
svečanost.

REKA

PRI ŠENTJAKOBU

KULTURNI VEČER

Kraj: hotel Rožanski dom (Antonič)
Čas: petek, 13. julija, ob 20.30 uri
Nastopajo: MoPZ „Kralj Matjaž“, ansambel
„Korenika“ in skupina SPD „Globasnica“

Kmečko izobraževalna skupnost

vabi vse kmetice in gospodinjne na eks-
kurzijo

„PREDELAVA VOLNE“

na Štajersko,
ki bo v ponedeljek, 16. julija 90

Telefonske in pismene prijave
sprejema KIS-pisarna (0 42 39)
38 38, 9121 Tinje/Tainach 119

SODALITAS

Dom v
Tinjah

Telefon:
(0 42 39) 26 42
9121 Tinje

V sredo, 18. julija, ob 20. uri
Iz serije dia-predavanj: „Od gledanja
umetnosti k umetnosti gledanja“, nem.
„RIM“
Predava: P. Cornelius Dings SSS

V torek, 24. julija, ob 20. uri
Iz serije dia-predavanj: „Od gledanja
umetnosti k umetnosti gledanja“, nem.
„ASSISI IN PERUGIA“
Predava: P. Cornelius Dings SSS

V četrtek, 2. avgusta, ob 20. uri
Iz serije dia-predavanj: „Od gledanja
umetnosti k umetnosti gledanja“, nem.
„VENEZIA“
Predava: P. Cornelius Dings, SSS

JEZIKOVNE POČITNICE

Od sobote, 21. julija, ob 18. ure do so-
bote, 28. julija, do 9. ure
FERIAE LATINAE
Vodstvo: Suitbert H. Siedl OCD, Ralph
Praumüller in Felix Kucher

Od sobote, 21. julija, ob 18. ure do
petka, 27. julija, do 13. ure
SLOVENSKE POČITNICE
Vodstvo: mag. Miha Vrbcin

Od sobote, 21. julija, ob 18. ure do
petka, 27. julija, do 13. ure
RUŠČINA ZA ZAČETNIKE
Vodstvo: mag. Stefan Schellander

POTOVANJE

od ponedeljka, 27. 8., do sobote, 1. 9.
IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE V
PRAGO, nem.
Vodita: dv. sv. dr. Johann Sturm in rek-
tor Josef Kopeinig

Od ponedeljka, 3. 9., do sobote, 8. 9.
POTOVANJE V RIM IN ASSISI
Vodi: Msgr. Andrej Kajžnik

ŠENTURIJ
V ZILJSKI DOLINI

PREDSTAVITEV KNJIGE — GAIL-
TAL/ZILJA 1848—1918 Heidi Janschitz
eine Region wird deutsch

Čas: v soboto, 14. 7., ob 20. uri
Kraj: v gostilni PLAMENIG v Dvorčah pri
Šentjurju v Ziljski dolini
Knjigo bodo predstavili: univ. doc. dr.
Hanns Haas, univ. doc. dr. Andreas Mo-
ritsch in Manfred Tagini

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj:
društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga
zastopata predsednik dr. Matevž Grlic in osrednji
tajnik mag. Marjan Pipp, 9020 Celovec, Viktringer
Ring 26.

Uredništvo: Silvo Kumer (glavni urednik), uredni-
ki Franc Wakounig, Heidi Stinger, Vincenc Gott-
hardt, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec,
Viktringer Ring 26. NAŠ TEDNIK izhaja vsak
petek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktrin-
ger Ring 26, 9020 Celovec; telefon uredništva,
uprave in oglasnega oddelka
04 63 / 51 25 28-0.

Naš zastopnik za Jugoslavijo: ADIT, Blonarjeva
8, 61000 Ljubljana, tel.: 061 / 32 97 61.
Letna naročnina: Avstrija 350,— šil., Jugoslavija
450,— Din., ostalo inozemstvo 550,— (800,— šil.,
zračna pošta), posamezna številka 8,— šil. (10,—
Din.).

„Ponižani in razžaljeni“ v Casinu v Vrbi

V nedeljo, 15. julija 1990, ob 20.30 uri bo v Casinu v Vrbi ob Vrbskem jezeru nastopil MePZ „Rož“ s koncertom „Ponižani in razžaljeni“.

Prireditelj večera je kulturno društvo „Pri Joklnu“ iz Celovca.

Tajniško mesto na Slovenski gimnaziji

Na Slovenski gimnaziji in dvojezični trgovski akademiji iščemo tajnico za celodnevno zaposlitev.

Interesentke z avstr. državljanstvom in znanjem nemščine, slovenščine ter strojepisja naj dvignejo ustrezne podlage v pisarni Slovenske gimnazije, Janežičev trg 1 (7.30—16.00) in naj vložijo prošnjo s podlagami do 23. 7. 1990 pri: Landesschulrat für Kärnten, 10.-Oktober-Str. 24, 9010 Klagenfurt/Celovec.

Dr. Štefan Jelen zdravnik v Železni Kapli

Dopust od 9. do
22. julija 1990

TRIO ORAŽE

Vaša domača skupina

telefon:

0 42 27 / 31 4 04

SPZ V CELOVCU SKUPAJ Z
OSNOVNO ŠOLO VUZENICA
razpisuje 20. koroško likovno kolo-
nijo mladih

„VUZENICA 1990“

Kolonija bo potekala v času od 20. do 24. 8. 1990 v Osnovni šoli Vuzenica. Sprejem gostov iz Koroške bo v nedeljo, 19. 8., ob 17. uri.

Stroške udeležbe krijeta organizatorja. Udeleženci naj bi bili stari med 10 in 15 let.

Prijave sprejema Slovenska prosvetna zveza v Celovcu do petka, 29. julija 1990. Ker je število omejeno, prosimo za čimprejšnje prijave ali po tel. (04 63) 51 43 00 - 20 ali pismeno na SPZ v Celovcu, Tarviser Str. 16.

Kmečko gospodarska ZADRUGA ŠENTJANŽ V ROŽU

poslovalnica Kotmara vas

Iščemo VAJENCA

Pogoj sta dobro znanje slovenščine in zanimanje za delo.

Zainteresirani naj kličejo telefonsko številko
0 42 20 / 22 42

Za tiskovni sklad so darovali:

Margareta Petek, Polena 150,—; Adela Gril, Plaznica 50,—; Jožef Golavčnik, Zagorje 20,—; N. N., Mala vas pri Škocijanu 50,—; Hanzi Urak, Nagelče 60,—; Helena Kralj, Grablje 50,—; Karl Lavrenčič, Sinča vas 50,—; Jože Komar, Metlova 50,—; Štefka Micheutz, Žitara vas 50,—; Mirko Ogris, Drabunaže 50,—; Anton Okorn, Vinogradi 50,—; Neža Skrutl, Goriče 50,—; Franc Kassl, Djekše 50,—; Hanzi Dersula, Grebinjski kloster 50,—; Katarina Sablačan, Zg. Vesca pri Šmarjeti v R. 20,—.

Za Mohorjevo ljudsko šolo: Viktorija Mečina, Gora pri Bilčovsu 500,—.

Premiera Požganice

Slovenska prosvetna zveza skupaj s kulturnimi društvi z obeh strani meje vabi na premiero dramatisacije romana Lovra Kuharja-Prežihovega Voranca

POŽGANICA

v petek, 20. julija 90,
ob 20.30 uri
v Spodnjih Vinarah

v izvedbi Slovenskega ljudskega gledališča „Samorastniki“.

Režija: Peter Militarov
Dramatisacija: Vladimir Kocjančič

Koreografija: Janez Mejač

Scena: Meta Hočevar

Kostumi: Milena Kumar

Luč: Zoran Najdenov

Glasba: Gabriel Lipuš

Nastopajo igralci prosvetnih društev „Danica“ Šentprimož, „Zarja“ Železna Kapla, „Radiše“, „Srce“ Dobrla vas, „Vinko Poljanec“ Škocijan, „Edinost“ Pliberk, Šentjanž v Rožu, „Trta“ Žitara vas, člani kooperative Longo mai, Godba na pihala Šmihel, pevski zbor „Štanjelski pavri“ iz Štanjela in gledališka skupina KUD bolnišnica Slovenj Gradec.

Nadaljnje uprizoritve: 21., 22., 27., 28. julija. V primeru, da bo kaka predstava zaradi slabega vremena odpadla, še 29. julija 1990.

Pričetek predstav: vsakič ob 20.30 uri.

Vstopnice dobite v pisarni Slovenske prosvetne zveze, v obeh slovenskih knjigarnah in v krajevnih posojilnicah. Cena v predprodaji 80,—, pri večerni blagajni 100,— šil.

Vaš poslovni partner v območju Alpe-Jadran

Korotan

proizvodnja in trgovska družba z o. j.

A-9020 Celovec
Viktringer Ring 26

Telefon — (04 63) 56 2 16

Telex — 42 28 01

Telefax — (04 63) 51 62 57

34170 Gorica
Corso G. Verdi 133

Telefon — (04 81) 30 9 76

Telex — 46 08 95

Telefax — (04 81) 53 51 82

Tudi Cigani se uveljavljajo

S podijsko diskusijo „Narodna skupnost išče priznanja“, ki jo je vodil znani zagovornik manjšin, Günther Nanning, se je 28. junija končala serija prireditev pod naslovom „Izjemoma Cigani“. Edino zastopstvo Gradiščanskih Ciganov, društvo „Roma“ v Schlainingu je hotelo s to vsekakor uspešno manifestacijo širšo javnost seznaniti z zgodovino in s kulturo Roma in Sinti — dveh ciganskih plemen v Avstriji.

Zamisel za ta sklop prireditev je sicer prišla od srbskega Roma, Ilije Jovanovića, ki živi na Dunaju. Razumljivo, da je spored imel mednarodni pečat, saj je tekla beseda o perečih življenjskih vprašanjih Ciganov, ki so razkosani na skoraj celo Evropo. Mesec dni naj bi zainteresirana publika, ki se je povabila masovno odzvala, imela priložnost, da v okviru 13 različnih prireditev spozna jezik, kulturo, književnost, slikarstvo, glasbo, šege, navade, izvor in trenutni položaj Roma in Sinti.

„Vidni“ okvir vseh prireditev, ki so se odvijale v prijetnem vzdušju galerije Celeste, je bila razstava slikarja Karla Stojke, ki izvira iz znane rodbine na Gradiščanskem. Za ustrezno glasbeno popestritev otvoritvene prireditve je skrbel njegov nečak, sloviti jazz-kitarist Harri Stojka s svojim „ekspresom“. Prav glasba — tradicionalna in sodobna — se je kot rdeča nit vlekla skozi literarne večere, ki so bili posvečeni izvoru — mitu — ter odiseji Ciganov ravno tako, kot kruti usodi pod ns-režimom in aktualnim vprašanjem po istovetnosti in prihodnosti tega naroda. Tu so posebno prepričali znani ciganski pesniki Philomena Franz, ki je brala iz romana o svojih doživetjih kot mlado dekle, ko se je čez noč znašla v

KZ Auschwitz, publicist in sodelavec beograjske „Politike“ Rajko Djumić, ki se trudi za obveščanje javnosti o problemih Ciganov v Jugoslaviji, ter ciganski pastor iz Pariza, Mateo Maxinoff, gotovo mednarodno najbolj znan pesnik Ciganov, ki na spreten način združuje legendo in sedanost v zgodovinskem opisu svojega plemena.

Dvo- in večjezičnost Ciganov — njihova materinščina je Romanes — se ni zrcalila samo v književnosti, marveč tudi v pesmi in filmu. Predvajani filmski posnetki iz Jugoslavije, Švice, Madžarske in Avstrije prikazujejo v dokumentarni oz. igrani obliki iskanje Ciganov svojih prvin oz. možnosti za preživetje. Filme je predstavila tsiologinja Claudia Mayerhofer, Korosica, ki je s svojo disertacijo „Kultura Gradiščanskih Ciganov“ leta 1982 bistveno prispevala k rastočemu zanimanju javnosti za probleme Ciganov.

Na zaključni diskusiji so sodelovali prizadeti in strokovnjaki, ki so se uvodoma kritično spoprijeli s položajem v Avstriji. Tako je med drugimi Rudi Sarkoz ožigosal odklonilno zadržanje javnih oblasti do zahtev po boljših pogojih na socialnem, poklicnem in izobraževalnem področju. Svoje globoko razočaranje je Sarkoz izrazil posebno

nad kanclerjem Vranitzkijem — ker se vabilu na diskusijo brez opravičila ni odzval — in ponovno zahteval, da Avstrija naj končno poravná škodo, katero so Cigani utrpeli kot žrtve nacizma. Vneta prijateljica Ciganov, Mirjam Wiegele, pa je prav tako ožigosala nepotrebne težave pri zbiranju financ in zadržanje šolskih oblasti, ki otroke Ciganov hočejo poriniti v tako imenovane posebne šole. Zastopnica Zeleno alternative, Terezija Stoitsits, pa je obljubila, da bo ena njenih prvih akcij kot parlamentarka, priznanje pravnega statusa tudi za Roma in Sinti. Razgibani ter stvarni — čeprav včasih čustveni — razpravi sta dala še dva aspekta poseben pečat: Sodelovanje znanega avstrijskega jazz-violinista Ziptle Weinricha, Cigana, ter navzočnost zastopnikov iz Jugoslavije in Madžarske. Tako se je oglasil vodja Socialistične demokrate, stranke Ciganov Paul Farkas iz Budimpešte, in opozoril na težave, v katerih se nahaja skoraj 1 milijon močna ciganska etnična skupnost, ki je razdeljena na več različnih organizacij brez posebne medsebojne povezave.

Kljub temu da sta v novem parlamentu dva zastopnika ciganskega redu, je hotel del Ciganov s lastno stranko doseči bolj zanesljivo zastopstvo na politični ravni. Tokrat je sicer poskus spodletel, a politično in narodnostno prebujanje ter rast enotnosti med Cigani, ki želijo biti priznani kot narodnost, da upati na boljšo prihodnost tudi na Madžarskem.

Herbert Seher

S Požganico v 70. leto po plebiscitu

Slovensko ljudsko gledališče „Samorastniki“, po okriljem Slovenske prosvetne zveze, bo letos v naravni areni pri Spodnjih Vinah predvajalo Prežihovo POŽGANICO. Predstave bodo v petek (20. 7.), soboto (21. 7.) in nedeljo (22. 7.) ter naslednji petek (27. 7.) in naslednjo soboto (28. 7.), vselej ob 20.30 uri.

V Požganici Prežih opisuje obdobje med razsulom avstroogrške monarhije pa do plebiscitnega dne leta 1920. Dogodke je pisatelj besedel v fiktivno vas Jazbino, v katero vdrejo razvoj in problemi z vsemi posledicami. Prežih vse to prikazuje z mojstrsko besedo in močno socialno-kritično ter politično primesjo, kar tej povesti daje silno vsebinsko in izpovedno moč. Požganica je prikaz takratnega družbenega in zasebnega življenja v Mežiški dolini, pa ne le tam, tem-

več kar na celotnem območju Koroške. Konflikti niso samo socialni, ampak tudi nacionalni, na eni strani so ljudje narodno za-

vedni, na drugi nemčurji — vsi polni pričakovanj in strahu pred novimi časi. V času plebiscitnih bojev, pravi Voranc, da je bil leta 1919 gozdni tesar v Kottljah.

Požganico režira Peter Militarov, sceno je pripravila Meta Hočevar, kostume pa Milena Kumar. Dramatizacijo je opravil Vladimir Kocjančič, Zoran Najdenov je odgovoren za luč, Gabrijel Lipuš je skomponiral glasbo, Janez Mejač pa je poskrbel za koreografijo. Sodelujejo igralci prosvetnih društev „Danica“, „Zarja“, „Radiše“, „Srce“, „Vinko Poljanec“, „Edinost“, „Trta“, „Svoboda“, godba na pihala iz Šmihela, longomajevci in sodelujoči iz koroške regije v Sloveniji.

Če bo katera predstava zaradi slabega vremena odpadla, potem je nadomestni termin 29. julij 1990.

SAK na pripravah v Topolščici

Koper — SAK 1:1 (0:1)

SAK: Oraže (45. Preschern), A. Sadjak, Krausler, F. Sadjak, Kreutz, Stanisavljevič (70. Kert), M. Sadjak, Galo (45. Florjancič), Lippusch (46. Blažej), Hanser, Blajs (46. Certov); Domžale, 100 gledalcev
Strelica: Benedetič (30. enajstm.), Blažej (75.)

S priprav poroča Marjan Fera

SAK, ki se ta teden mudi na pripravah v Topolščici, je odigral prijateljsko tekmo proti NK Koper, ki igra v medrepubliški ligi, in z Olimpijo, ki skupno z Mariborom šteje med tri najboljše moštva v Sloveniji.

Koprčani so sicer v enajstmetrovko povedli na 1:0, toda SAK je imel več od igre; novi legionar Stanisavljevič pa je dobro vodil režijo v sredini. Rezultat je izenačil novi napadalec Adi Blažej, ki je izkoristil napako gostov in iz petih metrov poslal žogo v gol. Dobro uigrana je tudi obramba SAK, ki se počasi že navaja na novega libera Walterja Krauslerja. SAK je včeraj, v četrtek, odigral še tekmo proti Mariboru; nato se bo vrnil zopet na Koroško.

Trener SAK dr. Ivan Ramšak letos zelo zaupa novemu legionarju Goranu Stanisavljeviču (levo) in ozdravelemu „goleadorju“ Arturju Hanserju, katerima je pred tekmo proti Kopru dal posebna navodila.

Prva tekma SAK — Mölltal

KOROŠKA LIGA

1. kolo (4./5. 8., 3./4. 11.): ASK — Lienz, Wolfsberg — Wietersdorf, VSV — Breže, Pliberk — Trg, SAK — Mölltal, Borovlje — Klopinj, Matrei — Šentvid

2. kolo (11./12. 8., 10./11. 11.): Lienz — Šentvid, Klopinj — Matrei, Mölltal — Borovlje, Trg — SAK, Breže — Pliberk, Wietersdorf — VSV, ASK — Wolfsberg

3. kolo (18./19. 8., 30./31. 3. 1991): Wolfsberg — Lienz, VSV — ASK, Pliberk — Wietersdorf, SAK — Breže, Borovlje — Trg, Matrei — Mölltal

4. kolo (25./26. 8., 6./7. 4. 1991): Lienz — Klopinj, Mölltal — Šentvid, Trg — Matrei, Breže — Borovlje, Wietersdorf — SAK, ASK — Pliberk, Wolfsberg — VSV.

5. kolo (1./2. 9., 13./14. 4. 1991): VSV — Lienz, Pliberk — Wolfsberg, SAK — ASK, Borovlje — Wietersdorf, Matrei — Breže, Šentvid — Trg, Klopinj — Mölltal.

6. kolo (8./9. 9., 20./21. 4. 1991): Lienz — Mölltal, Trg — Klopinj, Breže — Šentvid, Wietersdorf — Matrei, ASK — Borovlje, Wolfsberg — SAK, VSV — Pliberk.

7. kolo (15./16. 9., 27./28. 4. 1991): Pliberk — Lienz, SAK — VSV, Borovlje — Wolfsberg, Matrei

Kšportni Komentar

V tretje desetletje obstoja letos avgusta stopa Slovenski atletski klub. Bilanca prvih dvajset let je vsekakor uspešna. Iz 2. razreda se je SAK povzpел med vodilne klube v koroški ligi. V avstrijskem pokalu je premagal celo prvotligaše; klub je priznan na Koroškem in tudi izven deželnih meja. Družina prijateljev kluba je v teku dvajsetih let prerasla vrste naše narodne skupnosti; SAK ima danes na Koroškem pravo povezovalno vlogo. Za našo športno mladino je klub v preteklih letih opravil pomembno nalogo — vzgajal je športno in narodnostno.

Z naslednjo sezono se za klub prične novo obdobje. Po dolgih letih je Lojze Jagodič predal taktirko novemu trenerju dr. Ivanu Ramšaku. On sam seveda

SAK v tretje desetletje

ne more biti jamstvo za nadaljnje uspehe, čeprav se bo gotovo z vsemi silami trudil SAK pripeljati na prvo mesto v ligi. SAK potrebuje vse odbornike, ki so v preteklih letih svojo nalogo opravili tako izvrstno. Potrebuje tudi izkušeno vodjo nogometne sekcije, Albina Waldhauserja, kot desno roko trenerja. Potrebuje selskega „hrasta“ Milana Oražeta, stebra obrambe. Vsem sedanjim igralcem naj bi se pridružil tudi trenutno najboljši nogometaš Koroške Kristijan Wölbl. Naši podjetniki, katerim je šport pri srcu, naj bi v akciji kupili klubu tega izvrstnega nogometaša. Klub potrebuje vsakega člana! Kako mrtvo je bilo na zadnjih tekmah na igrišču SAK. Prenesimo jeseni pod vodstvom mag. Janka Uranaka „južnjaško vzdušje“ na tribuno igrišča v Trnji vasi. Igralci bodo gotovo vračali z igro, ki bo spet vse navduševala.

Jožko Wrolich

Proti Kopru je igral SAK s polnim elanom (levo Marjan Sadjak) in dosegel več kot zaslužen remi. (sliki: Marjan Fera)

PODLIGA VZHOD

1. kolo (4./5. 8., 3./4. 11.): Žrelec — Šentlenart, Rožek — Žitara vas, Velikovec — Šentandraž, Liebenfels — Oberglan, Treibach — Ruda, Mostič — Bilčovs, Vetrinj — Annabichl.

2. kolo (11./12. 8., 10./11. 11.): Šentlenart — Annabichl, Bilčovs — Vetrinj, Ruda — Mostič, Oberglan — Treibach, Šentandraž — Liebenfels, Žitara vas — Velikovec, Žrelec — Rožek.

3. kolo (18./19. 8., 30./31. 3. 1991): Rožek — Šentlenart, Velikovec — Žrelec, Liebenfels — Žitara vas, Treibach — Šentandraž, Mostič — Oberglan, Vetrinj — Ruda, Annabichl — Bilčovs.

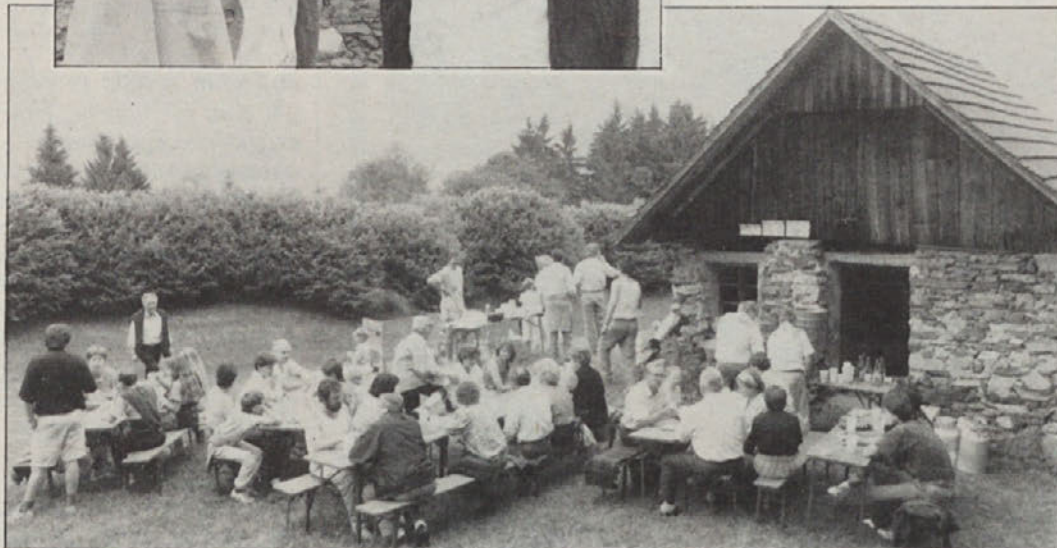
4. kolo (24./25. 6., 6./7. 1991): Šentlenart — Bilčovs, Ruda — Annabichl, Oberglan — Vetrinj, Šentandraž — Mostič, Žitara vas — Treibach, Žrelec — Liebenfels, Rožek — Velikovec.

SPD „Dobrač“ in SPD „Zila“ vabili na skupni piknik

Srečanje na Zahomških planjah

Na Zahomških planjah, blizu 30-metrške skakalnice, od koder so poleteli „zahomški orli“ v svet, se je za nekaj ur zbralo lepo število ljudi ob skupnem pikniku SPD „Dobrač“ in SPD „Zila“. Srečanje sta si zamislila Ludvik Druml („Zila“) in Janko Oitzl („Dobrač“).

Nedelja, 8. julij 1990, je pokazala, da obstaja zanimanje za skupne prireditve teh dveh društev. Na pikniku na Zahomških planjah se je zbralo nad 150 ljudi. Srečali so se, pokramljali in načrtovali za prihodnje. Vzrok, da sta se društvi „Zila“ in „Dobrač“ odločili za skupni piknik, je Janko Oitzl pojasnil takole: „Moramo sodelovati! Treba je strniti vse sile, ki še obstajajo!“ Naslednja točka skupnega sodelovanja obeh društev bo skupni ples, letos jeseni.

Tovrstna srečanja imajo bodočnost, pa tudi društvi imata najboljšo podlago za obstoj. To je dokazalo blizu 30 otrok, ki so se udeležili tega srečanja. vg

SREČANJE PRI ŠTIBARJU NA KOMELJU

Travnik se je spremenil v olimpijsko prizorišče

Na travniku pri Štibarju na Komelju se je v nedeljo, 8. julija, zbralo blizu 200 ljudi. Lepo vreme in gorske silhuete v ozadju so dale srečanju pod milim nebom tisto svobodno počutje, ki ga otroci potrebujejo, da se sprostijo. Na olimpijsko srečanje z otroki na skoraj 1000 metrih nadmorske višine so vabili KPD „Drava“, Živinorejska zadruga, Pliberški časopis in Katoliška otroška mladina.

Peter Olip je s sveto mašo na prostem pričel srečanje najmlajših in starejših pri Štibarju. Njegova glavna misel je bila, da se je treba znati poveseliti in se otresti vsakodnevnih naporov v šoli in pri delu. Opozoril je tudi, da je vedno več takih, ki so

duševno izčrpani. Eno izmed možnosti, kako se za nekaj časa osvoboditi te duševne izčrpanosti, je ponujalo srečanje pri Štibarju.

Otroci so se s svojo živahnostjo izkazali pri popoldanski olimpijadi, kjer so se pomerili pri igri s krožniki, metanju žogic, skakanju z vrečami, s pisanjem zgodbic.

Posebno zgodbo je pisala na Komelju živahnost. Tisto, o čemer otroci niso pisali, so bili

vtisi, ki so nastajali ob srečanju. Omeniti je treba, da je bilo letos precej manj otrok kot na preteklih srečanjih; manj je bilo tudi zastopnikov kulturnega in političnega življenja (razveseljiva je bila prisotnost podpredsednika NSKS dipl. trg. Janka Uranka). Verjetno najgloblji vtis je zapustila pesem pesnika domačina Hermana Germa z odpevom, da „rože povsod enako cvetijo“, če ponudimo „vsem prijateljsko našo desnico“. vg

